

9

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2021
LETNIK LXXX
ISSN 0350-4573

140
140 LET ORGANIZIRANEGA
RIBIŠTVA NA SLOVENSKEM

80
80 LET GLASILA RIBIČ

Ščuka je prišla na umetno muho. Foto: D. Vinček

Krmilo za **krape**

V novi ponudbi je **peletirana dopolnilna krmna mešanica za krape (Cyprinus carpio)** in vse druge vrste krapovcev.

Krmilo je primerno tako za krmljenje kot tudi privabljanje rib v športnem ribolovu. V ta namen smo vam pripravili tudi **10 kg pakiranje**.

Krmilo za krape je vedno na zalogi v naši **trgovini Zadobrova, Sneberska III v Ljubljani**.

Prodaja

+386 1 528 45 69
+386 41 454 111

JATA EMONA d.o.o., Agrokombinatska 84, 1000 Ljubljana

Kjerkoli

Kadarkoli

Uvoznik in distributer:
INFINITI, Goran Žagar s.p.
gsm: 041 654 556
www.infiniti-wonderworld.si
narocila@infiniti-wonderworld.si

6 vrhunskih kavnih napitkov v SAMOPOGREVNI PLOČEVINKI

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.
Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
telefaks: (01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE

RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si
sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorni urednik:
Jure Ušeničnik Schifferstein

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
**Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl**

ČASOPISNI SVET:
člana:

**dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč**

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Glasiilo je sofinancirala Fundacija
za financiranje športnih organizacij v RS

Vsebina

DOGODKI

Slovesnost ob 140-letnici organiziranega ribištva na Slovenskem in 80-letnici izhajanja glasila Ribič
Uredništvo glasila Ribič in strokovna služba RZS 244

140 let ORGANIZIRANEGA RIBIŠTVA in 80 let GLASILA RIBIČ

V vsakem naravnem okolju je potrebno ravnovesje
Uredništvo 246

OHRANIMO NARAVO

Rokavi in mlinšči reke Vipave
Peter Valič 248

RIBIŠTVO

Invazivne tujerodne vrste: sladkovodni raki (6. del)
Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar. 252

POGLEDI

Ščuka je riba, Tinca Tinca je pa šljajn
Miha Urh 255

DRŽAVNA PRVENSTVA

V RD Velenje so uspešno izpeljali jubilejno, 30. Državno prvenstvo invalidov v lovu rib s plovcem
Jože Šmejc 257
Končana polovica letošnjih tekmovanj
Drago Ornik 260

MEDNARODNA PRVENSTVA

Zmagovalec letošnjega natečaja ponovno Marijo Kozina s Hrvaške
Mag. Saša Erlih, član MVK RZS 262

V SPOMIN

Janez Pintar 264

RIBOLOV

Z muho na ščuko
David Primožič 265

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Ajdovščina
Uredništvo 267

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Z vsemi močmi si bomo še naprej prizadevali za ohranitev ugodnega stanja zgornjesavinjskega ribiškega okoliša
Borut Jerše 269
Tabor mladih ribičev v Račah
Borut Jerše 272
Tabor mladih ribičev RD Velenje 2021
Borut Jerše 273

RIBIČI PIŠEJO

Popoln ribiški dan
Tilen Škrlič 274
Pogledi mladega ribiča na ribolov
Jože Postrak 275

MLADI RIBIČ

Ribolov v središču glavnega mesta
Blaž Dominik 276

MUHARSKI KOTIČEK

Socialna omrežja in muharjenje
Tomaž Modic 278

RIBIČI KUHAJO

Babuške z omako tahini in krapovi kotleki s kaprami, balzamičnim kisom in belim vinom
Borut Jerše 279

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

SLOVESNOST OB 140-LETNICI ORGANIZIRANEGA RIBIŠTVA NA SLOVENSKEM IN 80-LETNICI IZHAJANJA GLASILA RIBIČ

19. junija smo v Bohinjski Bistrici na dan slovenskih ribičev slovesno obeležili 140 let organiziranega ribištva na Slovenskem in 80 let izhajanja glasila Ribič. Poleg redne letne skupščine RZS smo sledili zanimivim predavanjem na temo vplivov podnebnih sprememb na ribiško upravljanje, razstavi fotografij rib v slovenskih sladkih vodah, občudovali umetne muhe iz preteklih vezalskih natečajev, obiskali stojnice z ribiškimi vsebinami in lokalnimi dobrotami ter obiskali slavnostni zaključek s kulturnimi vložki pisatelja Toneta Partljiča in glasbenika Vlada Kreslina. Častni pokrovitelj dogodka je bil predsednik Republike Slovenije, Borut Pahor, ki je obiskal dogodek in predsedniku RZS predal Zahvalo za 140 let skrbi za slovenske vode in bogastvo ribjega življenja ter za ohranjanje kulturne dediščine in ribiške tradicije na Slovenskem.

Tretjo junijsko soboto je bilo v Bohinju še posebej slovesno. Najprej je potekala 4. redna letna skupščina RZS. Izvedbo skupščine smo načrtovali že marca letos, a je zaradi državnih omejitev in celovitosti predlaganih točk dnevnega reda odpadla. Tekom skupščine je Stanislav Bradeško za življenjsko delo v ribištvu prejel Plaketo Ivana Franketa, najvišje priznanje RZS.

in nagovorili Jože Sodja, župan Bohinja, dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS, dr. Jože Podgoršek, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, in Borut Pahor, predsednik republike. Proslavo sta s kulturnimi vložki obogatila pisatelj Tone Partljič in glasbenik Vlado Kreslin s pevsko skupino Triglavske rožče Kulturnega društva Bohinj.

Letna skupščina RZS.

Zaradi pandemije tudi ni bilo mogoče izvesti nekaterih načrtovanih posvetov in izobraževanj. Popoldne smo zato pripravili strokovni posvet RZS z naslovom Vplivi podnebnih sprememb na ribiško upravljanje. Predavatelji so bili dr. Lučka Kajfež Bogataj, Marijan Govedič in Peter Valič. Spregovorili so o vse jasnejših znakih vpliva podnebnih sprememb na vodotoke in na življenjske prostore vodnih živali, predvsem domorodnih vrst rib. Referate nameravamo v skrčeni obliki objaviti tudi v glasilu Ribič.

Pred dvorano so bile postavljene stojnice z ribiško vsebino in kulinaricnimi dobrotami Bohinja. Pred njimi so se ribiči družili in pogovarjali o aktualnih ribiških temah. Za popestritev in prikaz pomena skrbi za domorodne vrste rib so bohinjski ribiči v Savo Bohinjko vložili tudi mladice lipana in potočne postrvi. Obiskovalci so si lahko ogledali nekatere bohinjske znamenitosti in se brezplačno popeljali z ladjico po Bohinjskem jezeru.

Pozno popoldne je nastopil težko pričakovani slavnostni zaključek prazničnega dne in prireditve v počastitev 140-letnice organiziranega sladkovodnega ribištva na Slovenskem in 80-letnice izdajanja glasila Ribič. Častni pokrovitelj praznovanja je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Po uvodni točki Lovskih rogistov Bohinj in pozdravu praporju so s svojimi nagovori zbrano občinstvo in vse slovenske ribiče pozdravili

Predavatelj dr. Lučka Kajfež Bogataj (na fotografiji), Marijan Govedič in Peter Valič so spregovorili o vse jasnejših znakih vpliva podnebnih sprememb na vodotoke in na življenjske prostore vodnih živali, predvsem domorodnih vrst rib.

Visokemu jubileju ob rob

Slovenski sladkovodni ribiči praznujemo 140 let organiziranega delovanja. To dolgo obdobje so zaznamovale številne družbene spremembe, ki so botrovale k preobrazbi in razvoju ribištva. Le nekaj se ni spremenilo: to sta ljubezen do voda in delo.

140 let je častljivo dolgo obdobje. Po skromnih, a pogumnih začetkih v letu 1881 se je ribištvo širilo. Spremembe so bile tista stalnica, ki so naše predhodnike gnale naprej: od Avstro-Ogrske, skozi temo 1. svetovne vojne, v Kraljevini SHS, med 2. svetovno vojno, do osvoboditve in osamosvojitve Slovenije. Ribiči nismo mirovali in naše delo ni bilo prekinjeno. Tako kot je dobro vedno prevladalo nad zlim sta upanje in delo premagala mrtvilo in ravnodušnost. Tudi ribiška pravica ni bila več privilegij le bogatih in vplivnih, temveč se je prepletala z narodom. Danes je vtkana v našo zavest.

Ribiška pravica. Tako kratko, jedrnat in enostavno zveni. Pa vendar se za to besedno zvezo skriva ideja svobode in naporov. Slovenski ribiči imamo enega edinstvenih načinov za upravljanje z vodovjem na svetu, ki deluje. Razen izvzetih voda je več kot 90

Vlaganje domorodnega lipana in potočne postrvi v Savo Bohinjko (revir RD Bohinj).

Pisatelj Tone Partljič, ki je tudi sam ribič, je s kulturnim vložkom popestril slovesnost.

Predsednik republike Borut Pahor je predsedniku RZS predal Zahvalo za 140 let skrbi za slovenske vode in bogastvo ribjega življenja ter za ohranjanje kulturne dediščine in ribiške tradicije na Slovenskem

Vlado Kreslin s pevsko skupino Triglavске rožce Kulturnega društva Bohinj. V ozadju so prikazovali gesla iz ribiškega slovarja.

% celinskih tekočih in stoječih revirjev zaupanih v upravljanje ribiškimi družinami, osnovnim celicam slovenskega ribištva. 64 jih je, povezujejo se med seboj, združujejo se v zveze ribiških družin in v Ribiško zvezo Slovenije, ki je naša krovna organizacija. Ima 12.000 članov, kar jo uvršča med večje nevladne organizacije pri nas, vsekakor pa ima eno najdaljših tradicij.

Da smo ribiči zavezani k varovanju življa v vodah se kaže tudi na ravni države in njene zakonodaje. Pomagali smo pri ustvarjanju Zakona o ribištvu iz leta 1976, ki je prvi obravnaval sladkovodno ribištvo v smislu širših družbeno-ekoloških vidikov. Veliko stvari, ki jih imamo danes za samoumevne, denimo odškodninski cenik, ribiško-gojitveni načrt in tako naprej, izvira prav iz tega zakona. Na njegovo kakovost nakazuje tudi njegova dolga veljavnost, celih 30 let. Z osamosvojitvijo Slovenije so v našo družbo prišle družbene spremembe, ki so narekovale nov način dela tudi v ribištvu. Leta 2006 so sprejeli nov Zakon o sladkovodnem ribištvu, od leta 2009 je v veljavo stopilo koncesijsko razmerje med državo in ribiškimi družinami. Ribiške družine, večino med njimi smo ustanovili v 50. letih prejšnjega stoletja, so sedaj opredeljene kot društva s sklenjeno pogodbo za ribiško upravljanje v ribiškem okolišju.

Brez kakovostnega znanja ne more biti dobre zaščite ribjega življa v vodah. Znanje o gospodarjenju z ribami, njihovi zaščiti pred kivolovci in drugimi nevarnostmi se je skozi leta bogatilo. Kakovost in strokovnost ribiških usposabljanj na osnovni in višji ravni sta razlog za uspešno prilagajanje novim izzivom ogrožanja rib.

Znanje in prepotrebne življenjske izkušnje se najbolje prenašajo s pisano besedo. Tudi tu smo bili sladkovodni ribiči vseskozi zelo dejavni. V samostojnem stanovskem glasilu, letos praznuje 80

let izhajanja, najprej kot Ribiško lovski vestnik in nato do danes kot Ribič, se ribiči obveščamo med seboj, zainteresirani javnosti pa poročamo o vseh dogodkih, prijetnih in manj prijetnih, ki se dogajajo »za vodo«. Na ta način pomembno prispevamo k bogatjenju strokovnega ribiškega izrazoslovja in ohranjanju kulturne dediščine in ribiške tradicije na Slovenskem.

Ribiško življenje ni bilo nikoli rožnato. Zlasti za ohranjanje kakovostnih vodnih in obvodnih okolij smo se morali tudi ribiči trdo boriti. Poleg družbenih sprememb smo bili priča številnim okoljskim izzivom. V času industrializacije in hitrega gospodarskega razvoja smo marsikdaj pozabili na naravo in vodo, ki nam dajeta življenje. Na začetku 80. let so objavili podatek, da je skoraj petina naših celinskih voda praktično mrtvih! Danes je stanje veliko boljše tudi na račun dela ribičev. Le kdo bi lepše skrbel za vode, kot ta, ki z njimi živi? Toda čaka nas še veliko dela. Tekočim vodah pretjeto zajezitve, nepravilno narejene regulacije, goloseki in še kaj. Številnim živalskim vrstam tudi pri nas grozi izumrtje. Ribiči vemo za krčenje življenjskega prostora sulca, kralja voda, o segrevanju vode, ki zmanjšuje populacije potočne postrvi, o zgodovinski majhnih jatah platnic in podusti ... Nekatere lepše zgodbe nas hrabrijajo, denimo uspešna ponovna naselitev soške postrvi, projekt primorske podusti, poskusi za povečanje jat jadranskega lipana in druge.

Po 140 letih smo modrejši. S spoštovanjem in hvaležnostjo gledamo na prehojeno pot naših predhodnikov. Danes obeležujemo, slavimo, že jutri pa se bomo znova pogumno zakopali v delo. Dolgujemo ga našim zanamcem za lepo in mirno prihodnost. Življenje vodi!

Uredništvo glasila Ribič in strokovna služba RZS

INTERVJU Z NEKDANJIM PREDSEDNIKOM RZS JOŽETOM HARTMANOM

V VSAKEM NARAVNEM OKOLJU JE POTREBNO RAVNOVESJE

Jože Hartman je vodil Ribiško zvezo Slovenije od leta 1981 do 1989. Nasledil je Toneta Klemena in bil predhodnik Borisa Dolničarja. Jože je urejen in izjemno vitalen gospod, zato bi mu le stežka pripisali 90 let, ki jih je praznoval marca letos. Spomladi je na vrtu svoje vile v Ljubljani v prijetnem intervjuju razkril marsikaj zanimivega o vodenju RZS, delu v ribištvu, o skritih željah in številnih izzivih.

Čas predsedovanja Jožeta Hartmana je bil vse prej kot enostaven. Obdobje so zaznamovale velike družbene spremembe v Jugoslaviji, ki so se začele kazati v prvi polovici 80. let in dosegle vrhunec na začetku 90. z osamosvojitvijo Slovenije. Takratno delo je tudi v ribiški organizaciji terjalo trezno glavo, odločno organizacijo in številna specializirana znanja. Jože Hartman jim je bil kos: od soočanja z okoljskimi problemi, pri vpeljevanju notranjih izboljšav v ribiških organizacijah, skozi pripravo novega pravilnika o športnem ribolovu, pri založniškem delu, ob številnih uspešnih domačih in mednarodnih srečanjih, konec koncev pa tudi pri pripravah na samostojno ribiško zvezo v okviru novo nastale države Slovenije.

Kdo je Jože Hartman?

Izdelal sem klasično gimnazijo nato pa študij nadaljeval na Pravni fakulteti. Po izobrazbi sem diplomirani pravnik.

Deloval sem prvenstveno v zunanji politiki, bil sem predsednik komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja pri socialistični zvezi, kamor sem bil delegiran s strani vlade. Funkcija je bila nekako ekvivalentna položaju na današnjem Ministrstvu za Slovence na tujem. Tako sem bil stalno v stiku z zunanjo politiko. Ta moja profesionalna orientacija mi je zlasti pomagala, ko smo začeli uveljavljati Republiko Slovenijo v svetu, na tem področju sem imel pomembno vlogo. V pomoč mi je bilo tudi odlično znanje tujih jezikov, razumem jih 7, zelo dobro se sporazumevam v angleščini, italijanščini in ruščini.

Nam zaupate spomine na vaše ribiške začetke?

Začelo se je med gradnjo avtoceste Ljubljana - Zagreb (smeh), to je bilo leta 1958. V štabu smo imeli ribiško palico, mene pa je ribolov na splošno zelo zanimal. V Novem mestu sem bil predsednik mladine okrajnega komiteja. Rekel sem si, da bom malce preizkusil to ribiško palico. Začel sem loviti v Krki, kamor sem nekega dne tudi padel. Ko smo kasneje končali avtocesto, nas je obiskal Tito in nas pozdravil. Meni je celo omenil nesrečni padec v Krko in mi podaril vodotesno uro z njegovim podpisom! Nato sem se včlanil v RD Novo mesto in bil njen član kar nekaj časa. Muhariti pa so me naučili slikar Peter Adamič in njegovi prijatelji. Neke ribiške teorije ni bilo, učili smo se sproti med ribolovom.

Zelo rad sem imel muharjenje. Ker pri mojih letih brodenje po strugi ni več najvarnejše, sem muharico pospravil v kot, a sem ostal član RD Sora Škofja Loka. Rad pa se odpravim na ribolov s plovčkom, tudi na morju.

Meni je ribolov pomenil rekreacijo ob službi, ki je seveda zelo pomembna. Če imaš ogromno opravka z ljudmi, ti samota sredi vode pride zelo prav. Ribolov in samota, ja, gre za rekreacijo in pravo regeneracijo.

Kako ste se srečali z vodenjem na področju slovenskega sladkovodnega ribištva?

Bil sem član v odboru zveze ribiških družin JV Slovenije. Ko sem prišel v službo na Socialistično zvezo pa so me prav njeni sodelavci delegirali za predsednika RZS. Na pomembnih družbenih funkcijah je takrat kadrovala Socialistična zveza. To je bila politična organizacija, zame pa so se odločili, ko so izvedeli, da sem ribič.

Ko ste postali predsednik, kako ste se lotili vodenja?

Znal sem poslušati. Vodenje tako velike organizacije, takrat je štela 26.000 članov, je bil nov izziv, ki sem se ga lotil z analizo poslanstva slovenskega ribištva. Le malo sem vedel o odnosih znotraj ribištva. V tem smislu sem naredil načrt, izbral pot, afirmacije, kaj imajo ribiške organizacije v svetu.

Kateri so tisti uspehi vašega predsedovanja, na katere ste ponosni?

Dosegel sem, da smo bili sprejeti v C.I.P.S. (Confédération Internationale de la Pêche Sportive, op. ur.) kot samostojna ribiška organizacija republike Slovenije, pomembno vlogo pri tem je imel tudi Srečko Lipovnik. Z njegovim sodelovanjem smo dosegli, da smo bili med prvimi slovenskimi organizacijami oziroma društvi na začetku 90. let v Szegetu sprejeti kot mednarodni subjekt. Že takrat smo bili na ribiški paradi ločeni od Jugoslavije. To je bil čas, ko je bila Slovenija že samostojna država.

Kasneje sem ustanovil mednarodno organizacijo Alpe-Jadran. V njej je bilo okoli milijon ribičev. Ustvarili smo jo skupaj z italijansko in hrvaško ribiško zvezo, pisarna je bila v Trstu. Člani so bili še Švica, Avstrija, Madžarska, Črna Gora in Hrvaška. To organizacijo smo kot pridruženega člana spravili tudi v C.I.P.S.

Poleg ustanovitve organizacije Alpe-Jadran smo dosegli večjo koordinacijo z ostalimi ribiški organizacijami v Jugoslaviji. Organizirali smo svetovno prvenstvo na Ptuj ter tekmovanje v kastingu na Bledu in v Šoštanj. Sodeloval sem pri izvedbi svetovnega prvenstva za ženske na Krki, vodil pa sem tudi 110-člansko delegacijo slovenskih sladkovodnih in morskih ribičev na prvi (in edini) ribiški olimpijadi v Firencah (kar je bilo sicer malo kasneje, leta 2000, ko se je moj mandat že zaključil). V tistem času sem bil v predsedstvu RZS zadolžen za zunanje zadeve.

Vsekakor bi med plodnimi projekti izpostavil revitalizacijo soške postrvi. Pri tem so sodelovali na RZS, ZZRS. Ne morem mimo truda tolminskih ribičev in različnih koristnih virov iz Italije. Italijani niso imeli soške postrvi, dali pa so denar za valilnice. Revitalizacija soške postrvi je bil zelo dober mednarodni projekt. Takratno težavo v Soči in pritokih je predstavljala potočna postrv. Najprej smo morali nekako navdušiti domače ribiče, da so to potočno postrv izločili, nato pa dobiti mladice prave soške postrvi (tudi idrijske). Južni Tirolski smo nato podarili mladice in so nas nato v zahvalo vabili v svoje revirje.

Bili smo v res dobrih odnosih z manjšino, predvsem koroškimi ribiči v Avstriji. Z njimi smo se dobili tudi vsako leto na Krki, kjer smo muharili in se družili.

Kako bi orisali ureditev ribištva v času vašega predsedovanja?

Urejenost ribištva je bila formalno enaka kot danes, le da je bil statut, ki sem ga napisal, zastavljen drugače. Osebnost sem si želel, da ni možnost za avtokracijo, da bi članstvo spodbujali k soodločanju in razmišljanju in da bi kar se da zmanjšali možnosti za razne mahinacije znotraj ribiških organizacij. Poznejši statuti so te vrednote, kot žal opažam, izničili.

Federativne republike so imele zveze, sam sem bil član predsedstva. Določene države so bile učinkoviteje organizirane, druge nekoliko manj. Ribišstvo je ostalo na približno enakem nivoju, s tem da je Slovenija izstopala kot organizacija, ker je imela več organizacijskih izkušenj. Šlo pa je za težo vsake republike znotraj zveze, tu smo si morali izboriti enakovredni položaj.

Moram reči, da je bila Zveza ribičev Jugoslavije zelo dobro organizirana. Trudili smo se za mednarodno sodelovanje. Zaradi dobrih mednarodnih odnosov so na naših letnih konferencah sodelovali celo Italijani.

So tedanje razmere v ribištvu primerljive z današnjimi?

Bistvena razlika je v statusu ribiške organizacije. V mojem času so bile vode družbena last v upravljanju občin in ribiči so jih upravljali in izkoriščali zastonj. Žal je vodstvo RZS (za razliko od lovske) pri urejanju voda v samostojni državi podleglo zahtevi vlade, da za najem vode plačuje pristojbino. Prav bi bilo ravno nasprotno: ribiči delajo z vodami tisto, kar bi sicer morala država! Ta bi morala plačati ribiče za delo v vodah! V delovanju RZS pa se do danes, žal, ni skoraj ničesar spremenilo. Če pogledamo samo statut, ta po mojem mnenju ni najboljši. Glede dela v vodstvu ribiških organizacij naj tudi dodam, da ribiči niso publika, ki bi se zanimala za vodstvene probleme, razen za ribolov. Le redki se ukvarjajo z drugimi izzivi v zvezi z ribištvom. Mislim, da bi morala biti povezava ribiških družin z vodstvom RZS močnejša, z manj posredovanja območnih zvez.

Kot predsednik sem sam želel delovati večplastno. Eno je bila izdelava statuta RZS in sistem notranje organizacije. Želeli smo preprečevati težnje po avtokratizmu v RZS, a uspeha ni bilo.

Tekom vašega predsedovanja se je izjemno okrepila zavest za varovanje narave in okolja.

V Jugoslaviji smo začeli uvajati naravovarstvo v ribištvo, čeprav je že prej obstajalo. Važna je bila predvsem intenziteta varstva. To je seveda odvisno od vodstva ribiške organizacije, a rdeča nit tega gre skozi vodstvo RZS, varovanje narave je pač ena najvažnejših nalog ribičev. Ker sem bil dejaven v politiki, je potekalo na ta račun tudi v ribištvu marsikaj lažje.

Glede onesnaženja se je v 80. letih začela spreminjati tudi državna politika. Zdaj je situacija boljša kot takrat, a še vedno ni dobra. Je pa Zavod za ribištvo z znanstvenimi pristopi veliko pomagal ribiškim družinam. Z njegovimi sodelavci smo zelo dobro sodelovali.

Kako gledate na trenutne izzive, ki pestijo slovensko sladkovodno ribištvo? Denimo na vidre, kormorane, segrevanje vodotokov, ...?

Ti problemi so večinoma nastajali za menoj, kormoran je takrat prišel, kolikor se spominjam, najdlje do Ohrida. Šele po izgradnji jezov za hidrocentrale se je premaknil dlje proti severu. Pri nas je našel nedotaknjeno okolje, nihče ga ni ogrožal, on pa je ogrožal življenj v vodah. Ta bitka s kormoranom, ki traja še danes, je ena najbolj odločilnih bitk ribištva. Ta ptič lahko izniči ves trud ribiških organizacij. Ornitološke organizacije nimajo prav, ko ga hočejo zaščititi. V vsakem naravnem okolju je potrebno ravnovesje in kormoran to ravnovesje krepko ruši.

Tudi mi smo bili priča slabim trenutkom v razvoju ribištva, recimo na Cerkniskem jezeru. Tam so ribiči mislili, da bodo rdečeperko vzgojili za hrano ščuke, ampak se je zgodilo to, da rdečeperka poje mladice in ikre ščuke. Učinek je bil ravno nasproten! Pri ribištvu moramo zelo paziti, kaj počnemo.

V 80. letih so se ribiči poskušali držati zapovedanih varstvenih dob in minimalne lovne mere. Veste, naša ribiška etika ni slaba! Je pa opaziti, da se menjajo navade ribičev, zdaj ribiči ribe, ki jih ujamejo, bistveno pogosteje spustijo kot nekoč. Ta trend sem začel opaziti nekje v 90. letih, ko je vladala na področju ribištva na splošno velika kriza. Riba se hitro izginjale!

Danes mi je zanimiv modernejši način ribolova po načelu ujemi in spusti. Lahko povem, da ga zagovarjam, a ne v absolutnem smislu. Smisel ribištva

je, da ribo ujameš. Če govorimo o športu, je spuščanje rib boljše kot njihov pomor, a ne za vsako ceno. Tudi pri ribolovu mora biti ravnovesje.

Kaj menite, da je pomembno za nadaljnjo rast ribiške organizacije?

Pri posamezniku mora najprej obstajati neko zanimanje za delo v ribištvu, ne samo za ribolov. Ta je sicer v redu, ribištvo je konec koncev rekreativna dejavnost, ima pa zelo pomembno družbeno funkcijo. A člani pridejo k ribištvu večinoma zaradi ribolova, da se imajo pri tem lepo. Če pa pri tem naredijo še kaj dobrega, pri tem mislim na izlove, čiščenje, poribljanje, je pa to samo še plus. A kot sem opazil, ljudi ne zanima ribiška superstruktura.

Na vprašanje, ali bi si želeli še kakšnega mandata, ste vedno zelo jasni.

Res je. Dva mandata sta bila dovolj, pa še v drugega sem privolil, ker nisimo uspeli najti primerne kandidata. Nato sem funkcijo prepustil nasledniku.

Ob delu zoriš. Opaziš druge probleme, ki jih prej nisi. Na koncu mandata sem bil dobro seznanjen s problematiko, vedel sem, kaj je meni ušlo, česa nisem naredil. Ribištvo je poslanstvo, to je, da vzdržuješ stalež v vodah, da skrbiš za ravnovesje v teh vodah, da skrbiš za njihovo čistočo in končno tudi v druženju s kolegi in v rekreaciji. Ribištvo pa mora ob vsem tem sodelovati z znanostjo.

Danes je Jože Hartman podpredsednik Zveze borcev Ljubljana. V ribiški organizaciji vztraja zato, ker pravi, da je ribištvo šport, ki človeka krepi v vsakem smislu, tudi moralnem, ne le fizičnem. In zato, ker so ribiči zelo dobra družba in ker ima rad naravo ob vodi.

Jože Hartman je urejen in izjemno vitalen gospod, zato bi mu le stežka pripisali 90 let, ki jih je praznoval marca letos.

ROKAVI IN MLINŠČICE REKE VIPAVE

Leta 1985 je bila končana regulacija reke Vipave. Med njive na novo vrezana struga je bila rahlo vijugajoč v kamnito oblogo obdan kanal brez tolmunov z nekaj jezovi in jezbicami. Če lahko, si narava opomore. Obsežnejša in bolj toga je regulacija (več je kamenja in betona), več časa rabi. Nekaj kamnomete je odnesla reka, nekaj se ga je zrahljalo in med kamenjem so pognala drevesa. Daljše odseke smo obsadili ribiči že leta 1986. Prvega aprila tistega leta smo mnogi, ki smo šli na ribolov, ob potokih vrezali nekaj deset vrbovih šib in jih pred ribolovom zataknili med kamnomet, izvajalec pa je posadil topole in kalino na vrh brežin. Nastali so prvi tolmunji, ki so se z leti poglobili in spodbujena prodonosnost (poglabljanje) se je do neke mere umirila. Napake so sicer ostale, a tako drastičnih posegov ni bilo več. Življenje se je počasi vrnilo v reko in na njene bregove.

»V spomin« na nekdanjo podobo Vipave sta v gornjem toku reke nad Ajdovščino ostala dva kraka stare struge (Mala Vipava in krak Vipave Na Produ) in nekaj rokavov dolvodno. Vsi so ostali povezani z novo skopano strugo, ohranili pa sta se tudi Novakova in Klemšetova mlinščica. Uhanjski mlin je bil z regulacijo uničen. Nekaj rokavov in meandrov je bilo tudi zasutih. V naslednjih petnajstih letih je bil del rokavov odrezanih od matične struge, nekaj pa celo zasutih, večinoma nelegalno z odpadnim gradbenim materialom.

Rokavi in mlinščice v gornjem toku Vipave po regulaciji 1985 (zaslonski posnetek Geopedia)

Regulacija Vipave v Kasovljah (1984–85)

Drugi rokav ob Mali Vipavi (2007)

Sanacija Hublja (2012)

Mala Vipava je nekajkrat deležna gradbenih odpadkov starih podrtih hiš iz okolice. Rokav v Dolenjah, ki je letos izkopen na novo, je bil po regulaciji tudi odlagališče gradbenih odpadkov. Tudi rokav pod Velikimi Žabljami je poln gradbenega materiala,

Rokav pod Žabljami (2010).

Zali potok (2003)

Dupeljski potok (2019)

Malnšček (2005) (sedaj je enak ...)

odvečne zemljine in marsičesa, kar ne sodi v rečne rokave. Rokav pod Prvačino je tudi napol zasut. Le rokav v Kasovljah in poplavin gozd pod Vovkovco nista bila deležna »dobrot« iz traktorskih in kamionskih prikolic – sta preprosto preveč odročna in do njih ne vodi nobena traktorska pot.

Vsi »živi« rokavi so bili z novo strugo povezani le z veliko betonsko cevjo, pravokotno na smer toka nove struge. Nikjer ni bil preliv vode iz nove struge urejen s prepustom, ki bi ob naraslih vodah omogočal visok pretok in bi omogočal normalno

posledično za odnašanje zemlje, ki se ujamejo v kanale. V slabih štirih desetletjih so naplavine zemlje Malo Vipavo spremenile v plitev zamuljen rokav. Prodišč in globokih tolmunov v srednjem in spodnjem delu rokava ni več.

Večina potokov gornje Vipavske ima zgolj funkcijo odvodnika meteorne vode. Nekoč so to bili nižinski potoki, domovanje ribam, predvsem mladnicam, laškimi žabam, predvsem pa so obdani z vegetacijo opravljali protivetrno zaščito.

Prvi rokav Na Produ je imel srečo, da je lastnik drevnice Janez

Potok Dragonac (2007)

Potok Dragonac (2015)

V potoku Dragonac pod vasjo Slap je bila v letih 2003 in 2007 opažena ena zadnjih primorskih podusti na Vipavskem. V letih 2010 in 2012 je potok z zemljino zasula burja, potok je bilo treba počistiti in z lokalno populacijo primorske podusti je bilo konec. Na vzorčenju leta 2015 je niso več našli.

delovanje naraslih voda. Slednje omogoča vzdrževanje in poglobljanje tolmunov in premikanje naplavin. Na tak način povišani vodostaji v rokav prinašajo fine delce, ki se tam usedajo, hkrati pa so prešibki, da bi jih nesli naprej. Visoki vodostaji poskrbijo tudi za to, da se vegetacija, ki obdaja vodotok, ne vrašča v strugo, pač pa proti bregu.

Smola za najdaljši rokav Vipave (Mala Vipava) je bila tudi ureditev in vzdrževanje Vipavskega polja v letu 1985. Vsi potoki, ki so se izlivali v tisti del rokava Vipave, so bili regulirani in redno vzdrževani. Še vedno jih kosijo, gole bregove – spremenjene v jarke. Vipavsko polje nima nobene protivetrne mejice in vsi potoki so spremenjeni v košene kanale – prost poligon za burjo in

iz Vipave za zaščito svoje orne zemlje pred vetrno erozijo zasadil protivetrno mejico in tako zaščitil lastno parcelo, posredno pa tudi rokav. Kljub temu se tolmini v rokavu plitvijo zaradi vtoka, ki ne omogoča odplakovanja. Kako so pomembni vtoki v rokave in mlinščico, dokazuje še eno dejstvo: v naraslem vodostaju se rokavi polnijo protitično, kar pomeni, da val narasle vode obide vtok in voda začne naraščati skozi iztok. To še dodatno oteži samovzdrževalno funkcijo naraslih voda in pospešuje odlaganje usedlin. Pojav polnjenja mlinščice od spodaj navzgor je kot težava omenjen tudi v dokumentaciji za novo ribogojnico pri Novakovem mlinu, opažen pa je bil tudi pri zgornjem rokavu Na Produ pod Zemonom. Glede povečanja količine mulja v zadnjih dveh

Tok vode v Novakovi mlinščici: v času naraslih voda (zaslonski posnetek po Geopediji)

Vtok v Novakovo mlinščico je ostal nespremenjen (2021). Tok vode v mlinščici: v času naraslih voda se mlinščica polni do mlina od spodaj navzgor Nespremenjen vtok obeta tudi v prihodnje kopičenje gramozu.

Novakova mlinščica je bila že leta 2003 polna naplavin in mulja.

Izkop
Novo izkopen rokav v Dolenjah (2021) ni rokav, je kanal.

Tolmun ali peskolov pod vtokom

Iztok

desetletjih v Mali Vipavi in rokavu v Kasovljah pa se tak pojav verjetno dogaja tudi tam.

Taki rokavi so postopoma degradirajoča se okolja, iz katerih izginjajo ne le redke in ogrožene vrste, pač pa tudi običajne. Voda v še pretočnih rokavih je prehladna za močvirske in barjanske vrste, dno pa je preveč preveč blatno za rečne. Mnogo nekdanjih rokavov je preplitvih ali pogosto presušenih v sušnih obdobjih. Rokavi, so bili nekoč polni: hladni rokavi polni postrvi, toplejši pa polni rečnih krapovskih vrst. Sedaj so prazni.

Še eno nezanemarljivo funkcijo imajo rokavi in mlinščice. Ob primernih vtokih razbremenijo poplavni val centralne struge. Obstoječi rokavi pa se polnijo, ko je udarni val narasle vode že mimo. Pri zmanjševanju poplavne ogroženosti šteje vsak upočasnjen ali zadržan kubični meter vode.

Mnogo lokalnih prebivalcev in sprehajalcev si je ogledalo obnovo zasutega rokava v Dolenjah. In marsikdo, ki si je ogledal na novo izkopen rokav, se sprašuje, kaj bo v tem kanalu živelo. Kako se bo obrasla, če sploh, brežina na iztoku, ki je obdana s kamnometom? Zakaj je treba v vodi narediti umeten tolmun,

če ga narasla voda izdolbe sama? Čemu je bilo treba na široko posekati drevje, če so ravno izpodjedene korenine in bogata vegetacija tisto kritje, ki ga živali v rokavih in ob njih potrebujejo? Kakšne bodo življenjske razmere v osončeni strugi v času, ko imamo na Vipavskem v senci več kot 40 °C? Kako naj se v take umetne kanalizirane vodne in obvodne tvorbe naseli živelj z velikimi okoljskimi zahtevami? Reka sama dolbe tolmane, ustvarja meandre, okljuke, rečne terase in zatone. V procesih renaturacije menim, da je treba rekam v čim večji meri omogočiti oblikovanje rečnega in obrežnega pasu. Vse, kar rekam vsilimo in vzamemo v zgornjih in srednjih delih toka, vrnejo dolvodno z obrestmi. Nenazadnje je to Evropa izkusila pred nedavnim.

Oživitev rokavov je dobra ideja. Med Batujami in Vipavo pod Zemonom je kar za šest kilometrov rokavov. Sama izvedba pa kaže, da bo izkopen le en jarek pod Dolenjami v dolžini 170 m in obnovljena mlinščica ob Klemšetovem mlinu v dolžini 160 m. Pri Klemšetovem mlinu bo za obnovo 160 m mlinščice treba rušiti rob jezu iz leta 2006. Preostali rokavi bodo ostali prikovani na reko s preozkimi betonskimi cevmi in se bodo zamuljali še naprej. To bo

Obnova jezua pri Klemšetovem mlinu (2006)

Jez pri Klemšetovem mlinu (2010)

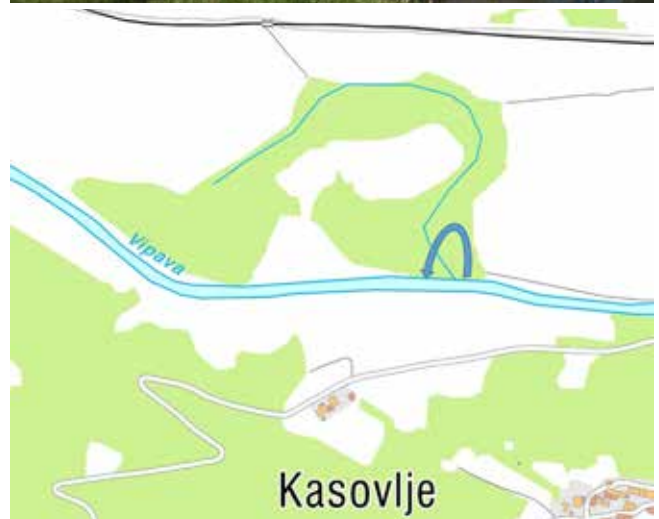
Rokav v Kasovljah (marec 2021)

po končanih posegih pomenilo zgolj 5–7 % mlinščic in rokavov, preostali bodo še vedno imeli vtok skozi preozko betonsko cev ali ponesrečeno postavljeno zapornico.

Do leta 2006 je bila mlinščica Klemšetovega mlina še povezana s strugo Vipave, vsaj v visokih vodostajih. Leta 2006 pa je bil pri obnovi jezua vtok v mlinščico zazidan (vidno na fotografiji).

Rokav v Kasovljah je nekdanja struga Vipave. Zaradi vtoka, kakršen je, se bo le še polnil in zasipal. Ima dve vtočni cevi. Pravzaprav je že zasut, saj voda teče v zgornjo cev in se vrača nazaj v Vipavo skozi spodnji prepust nekaj 10 m nižje. Kot

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**

Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smladniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

pri drugih rokavih manjkata most s prepustom in vtok pod ustreznim kotom.

Sicer je vlak za sanacijo rokavov Vipave do neke mere zamujen, ker so že tako bogati z muljem, da bi njegovo izplakovanje iz rokavov in mlinščic lahko povzročilo delni ali popoln pogin v Vipavi zaradi pomanjkanja kisika. Opozoril pred 20 leti ni nihče jemal resno. Sedaj pa smo »tam«. Ponesrečeno narejeni vtoki rokavov in mlinščic v času regulacije Vipave pred 40 leti bodo očitno taki tudi ostali, saj nobeden od poznejših posegov ni odpravil te napake.

Peter Valič

INVAZIVNE TUJERODNE VRSTE: SLADKOVODNI RAKI (6. del)

Invazivne tujerodne vrste povzročajo številne negativne vplive na naravo, gospodarstvo ali zdravje ljudi. Za preprečevanje teh vplivov so bistveni preventivni ukrepi. Pogosto vrsta vzpostavi populacijo, preden je odkrita. Takrat se začne upravljanje z njo. Omenjeni ukrepi veljajo tudi za (invazivne) tujerodne vrste sladkovodnih rakov. Pri tem imamo ribiči kot izvajalci ribiškega upravljanja pomembno vlogo, saj lahko s svojimi aktivnostmi prispevamo k zgodnjemu odkrivanju in preprečevanju nadaljnega širjenja invazivnih tujerodnih vrst ter se aktivno vključimo v njihovo upravljanje.

V članku bomo opisali ukrepe ravnanja s tujerodnimi vrstami. Ne glede na to, da ukrepi veljajo za vse organizme, velja predstaviti splošne mehanizme ravnanja s tujerodnimi vrstami, kamor sodijo tudi sladkovodni raki. Nekateri izmed njih so invazivni. Vsak ukrep terja uporabo ustreznih metod, ki so prilagojene posamezni vrsti. Metode ukrepov ravnanja z (invazivnimi) tujerodnimi vrstami sladkovodnih rakov bomo predstavili v naslednjem članku.

Ukrepi ravnanja s tujerodnimi vrstami

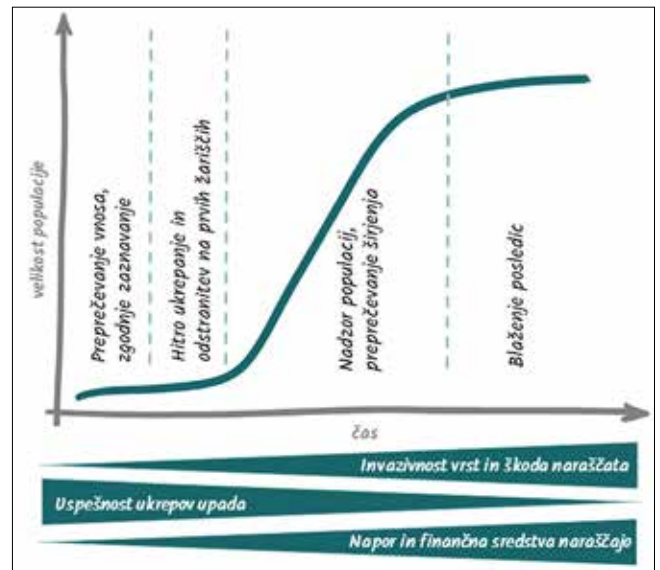
V osnovi delimo ukrepe na preprečevanje vnosa, zgodnje odkrivanje in upravljanje s tujerodno vrsto. Slednje zajema odstranitev vrste, omejevanje vrste, nadzor populacij in blaženje posledic. Uspešnost ukrepov se manjša s časom in večanjem populacije, večji pa so škoda, napor in finančna sredstva.

Preprečevanje vnosa

Preprečevanje vnosa je najpomembnejši, najuspešnejši in stroškovno najugodnejši ukrep. S tem preventivnim ukrepom se izognemo negativnim vplivom, ki lahko nastanejo zaradi vnosa tujerodne vrste v novo okolje in prinesejo bistveno večje stroške. Vnos je lahko nameren, na primer vnos plenilcev za biološko kontrolo, izpust hišnih živali v naravo (akvaristika; ribe, raki) in vlaganje tujerodnih vrst rib. Pri nenamernih vnosih gre za vnos slepih potnikov prek transporta, pobege iz ujetništva (živalski vrtovi) in gojitvenih obratov (signalni rak). Z omejitvami pri prenosu tujerodnih vrst med državami in nadzorom nad ilegalnim prenosom zmanjšamo možnost prenosa med državami. Če omejitve niso uspešne, je učinkovit ukrep prepovedi trgovanja s temi vrstami in nadzor. Mnoge vrste pridejo v državo s spontanim širjenjem, njihov izvor pa je posledica namernega ali nenamernega vnosa v drugi državi. Z ozaveščanjem javnosti o negativnih vplivih invazivnih tujerodnih vrst in razlogih za sprejete zakonske omejitve prispevamo k učinkovitejšemu boju proti tem vrstam. K preventivnim aktivnostim sodi tudi ocena tveganja, v kateri ocenimo morebitne vplive in tveganja invazivne tujerodne vrste ali vrste, ki bi to lahko postala. Pozornost je treba namenjati predvsem vrstam, ki pri nas ne povzročajo večje škode, vendar so v drugih državah s podobnimi ekološkimi razmerami že invazivne. Potencial za invazivnost imajo tudi vrste, ki so bližnje sorodnice že znanih invazivnih vrst.

Zgodnje odkrivanje vrst in hitro odzivanje

Zgodnje odkrivanje vrst in hitro odzivanje je zelo pomemben ukrep, s katerim preprečimo, da bi vrsta razširila svoj areal in vzpostavila večjo populacijo. Takrat je ukrepanje bistveno težje in dražje. Pomembno je, da z ukrepi začnemo v najkrajšem mogočem času, ko je vrsta še lokalno omejena. Dalj časa ostaja vrsta neodkrita, manjše so možnosti za njeno odstranitev in večji so stroški ukrepov. Posebno težko je hitro zaznati vodne vrste, ko je osebkov še malo. Največkrat gre v takih primerih za naključne

Ukrepi in njihova uspešnost v odvisnosti od časa in velikosti populacije. Vir: medmrežje 1.

najdbe, vrsto pa pogosto odkrijemo šele, ko že postane invazivna. Manjša kot je populacija, večji je vloženi napor, da vrsto odkrijemo. Zato je pametno večjo pozornost nameniti vrstam, ki so invazivne drugod in so prisotne v bližini, ter lokacijam, kjer je višja stopnja tveganja, na primer območjem blizu zaprtih gojitvenih objektov. Za odkrivanje vrst je v rabi vzorčenje – monitoring. Nekatere vrste lahko hitro odkrijemo, druge, na primer vodne, pa težje in moramo vložiti veliko napora. Vzorce razdelimo v tri kategorije: splošno vzorčenje, prostorsko in vrstno specifično vzorčenje. Za velike živali in rastline, ki jih zlahka opazimo, je primerno splošno vzorčenje, kjer vrsto ali njene ostanke, sledi, zaznamo že z opazovanjem okolice. Tovrstno vzorčenje lahko opravlja širša javnost. Po navadi so to ljudje, ki v okolju opravljajo neko dejavnost; to so na primer kmetje, sprehajalci, gozdarji, fotografi, turistični delavci, pogosto pa smo prav ribiči tisti, ki odkrijemo novo vrsto. Prostorsko specifično vzorčenje poteka na ključnih območjih, na primer tam, kjer je vrstna pestrost zelo velika, in na območjih, ki pomenijo veliko tveganje; to so pristanišča, letališča, območja blizu zaprtih gojitvenih obratov, izolirani, občutljivi ekosistemi itn. Pri vrstno specifičnem vzorčenju uporabljamo specifične metode, s katerimi želimo odkriti določeno vrsto, za katero domnevamo, da se pojavlja v okolju. Za vzorčenje v sladkovodnih ekosistemi pogosto uporabljamo različne vrste mrež, pasti (vrše), športni ribolov in elektroribolov. V zadnjem času je aktualna metoda z analizo okoljske DNA. S to metodo lahko vrsto odkrijemo, ne da bi jo videli, in sicer na podlagi DNA, ki ga žival pušča v okolju (npr. z iztrebki, ostanke). Primerna je tudi za ugotavljanje prisotnosti sladkovodnih rakov. Ko je vrsta odkrita,

je za hiter in primeren odziv potreben načrt, ki vsebuje ustrezne ukrepe. Pomembno je, da so sprejete ustrezne zakonske podlage in zadostna finančna sredstva. V uresničevanje načrta morajo biti vključeni vsi deležniki in prebivalci določenega območja, predvsem pa je pomembno, da razumejo namen in cilje načrta.

Predvidevanje in preprečevanje spontanega širjenja vrst

Tujerodna vrsta začne po določenem času, ko naseli območje in se razmnožuje, širiti svoj areal. V tej fazi moramo znati predvideti, kam in s kakšno hitrostjo se bo vrsta širila in to preprečevati. Posebno pozornost je potrebno usmeriti v sosednje države, kjer se že pojavlja kot invazivna tujerodna vrsta, saj je zaradi podobnih ekoloških razmer velika verjetnost, da se bo pojavila pri nas. Ključna sta medosedsko obveščanje in sodelovanje. Osnova za predvidevanje in preprečevanje širjenja so ažurirani podatki o razširjenosti vrste, vendar praviloma zaostajajo za dejansko razširjenostjo. Potrebno

Za vzorčenje sladkovodnih rakov se pogosto uporabljajo različne izvedbe vrst. Foto: Jernej Košir, 2019.

je poznavanje prostorskih in časovnih vzorcev širjenja, zagotoviti hiter pretok informacij med državami in dajati prednost pri preprečevanju širjenja tistih vrst, ki bi se lahko razširile zunaj države. Primer spontanega širjenja vrst je signalni rak, ki je bil na območju Avstrije naseljen v 70. letih prejšnjega stoletja. V reki Dravi je zaradi ugodnih razmer vzpostavil populacijo, ki se je začela spontano širiti proti meji s Slovenijo. Leta 2007 so ga prvič odkrili pri Dravogradu, zdaj naseljuje reko Dravo skoraj do meje s Hrvaško.

Upravljanje

Ko preventivni ukrepi niso uspešni in je naselitev vrste potrjena, sledi upravljanje z njo. Le-to mora biti načrtovano, sistematično in celovito, saj je odvisno od številnih dejavnikov, npr. kompleksnosti ekosistema, vrstne pestrosti, značilnosti invazivne vrste in značilnosti domorodnih vrst. Potrebno je poznavanje območja, domorodnih vrst, invazivnih vrst in njihovih vplivov, razširjenosti, predvidevati njihovo razširjanje itn. V načrtu upravljanja je treba oceniti dano situacijo z določitvijo ciljev in območja, na katerem bo potekalo upravljanje. To je lahko manjše območje ali celo skupek več držav, zaradi česar je nujno njihovo sodelovanje. Določiti je treba tudi tarčne invazivne vrste in domorodne vrste, ki so zaradi njih ogrožene. Invazivne vrste je treba razdeliti v prioritete razrede, oceniti njihov vpliv, težavnost njihovega obvladovanja in ekološko vrednost območja. Upravljanje z invazivno vrsto je zelo drago in terja veliko napora, zato mora biti predhodno natančno ocenjena izvedljivost popolne odstranitve. Pomemben del upravljanja je monitoring, s katerim po eni strani določimo tako invazivne kot domorodne vrste, kar služi pri oceni izgube habitata, po drugi strani pa lahko ocenimo uspešnost ukrepov in lahko glede na rezultate prilagodimo njihovo izvajanje. Pri upravljanju z vrsto je treba upo-

štetati trenutno in potencialno razširjenost vrste na območje ali blizu njega, trenutne in potencialne vplive vrste, vrednost habitatov in težavnosti upravljanja. Upravljanje z invazivnimi tujerodnimi vrstami, ki imajo vzpostavljene populacije, po prioritetah razdelimo v štiri sklope: *odstranitev vrste*, *omejevanje vrste*, *nadzorovanje populacije in blaženje posledic*. Odstranitev je najbolj zaželen ukrep, vendar pogosto tudi najtežavnejši. Blaženje posledic je primerno, če ne moremo uporabiti drugih ukrepov.

Odstranitev vrste

Odstranitev vrste pomeni popolno odstranitev populacije tujerodne vrste na nekem območju, vključno z vsemi razvojnimi fazami vrste. Odstranitev mora biti dosežena v vnaprej določenem času, sicer ni odstranitev, ampak drug ukrep, npr. nadzorovanje populacije. Vrsto lahko odstranimo z različnimi metodami; fizičnimi, kemičnimi, biološkimi in z upravljanjem – uničenjem

Reka Drava je postala življenjski prostor invazivnemu signalnemu raku. Foto: Jernej Košir, 2021.

habitata (npr. paša, kontrolirano požiganje, izsušitev vodnega telesa). Odstranitev vrste lahko dosežemo z eno ali kombinacijo različnih metod. Najboljši uspeh je bil dosežen na manjših območjih; pri odstranjevanju kopenskih vretenčarjev na manjših otokih. Če je odstranitev vrste uspešna, negativnega vpliva ni več, habitat pa ima priložnost obnove. S stroškovnega vidika je metoda odstranitve vrste učinkovitejša kot kakršnokoli dolgoročno upravljanje z njo. Kljub temu je znašal strošek odstranitve signalnega raka (*Pacifastacus leniusculus*) na Škotskem 600.000 funtov na leto. Pred vsako izvedbo ukrepa odstranitve vrste je treba ovrednotiti vplive na habitat in druge vrste. Odstranitev vrste je uspešna, če so izpolnjeni temeljni pogoji:

- načrt odstranitve mora temeljiti na znanstveni podlagi,
- odstranitev mora biti izvedljiva,
- podpora javnosti in deležnikov,
- motivacija delavcev,
- ustrezno financiranje,
- hitro odkrivanje (vrsto lažje odstranimo v zgodnjih fazah invazije, ko je populacija majhna ali/in omejena na majhno območje),
- preprečiti je treba nadaljnje širjenje vrste,
- uporabljene morajo biti ustrezne metode,
- izvajati je treba monitoring (spremljanje učinkovitosti odstranitve in prilagajanje metod, zaznavanje osebkov pri nizkih gostotah),
- uporabiti je treba metode za zmanjšanje možnosti ponovne invazije.

Najboljše možnosti za odstranitev vrste so v zgodnji fazi invazije, preden se populacija poveča in začne širiti areal. Uporabljena metoda mora zmanjšati populacijsko gostoto pod prag, nad katerim se je vrsta sposobna obnoviti. V nasprotnem primeru se bo populacija dolgoročno ohranila. Pri vrstah rakov, ki se razmnožujejo tudi nespolno, lahko populacija nastane že iz ene same samice, zato

Račine predstavljajo rakom zavetje pred neugodnimi vplivi. Foto: Jernej Košir, 2018.

je odstranitev vrste še težja. Takšen primer je močvirski škarjar (*Procambarus clarkii*). Uspešna odstranitev ustaljenih invazivnih populacij je mogoča le tam, kjer je območje invazije relativno majhno. Četrta zahteva za uspešno odstranitev vrste je, da je zadevno območje dovolj izolirano od potencialnih virov za ponovno naselitev. Primer takšnega območja je mrtvica Topla pri Čatežu, kjer je voda zaradi termalnih izvirov stalno topla. Tam živi tujerodni rdečeškarjavec (*Cherax quadricarinatus*), ki potrebuje toplo vodo. Nižja temperatura okoliških voda deluje kot ovira za nadaljnje razširjanje rdečeškarjevca, v bližini tudi ni drugih populacij, kar omogoča lažjo odstranitev vrste. Kljub številnim poskusom je bila odstranitev sladkovodnih rakov iz vodnega okolja doslej le redko uspešna. V odprtih tekočih vodah je odstranitev praktično nemogoča, uspešne odstranitve so bile v zaprtih vodah, na primer ribnikih in manjših potokih s prepusti, ki omogočajo izolacijo (dela) potoka. Kot učinkoviti metodi sta se izkazali začasna izsušitev vodnega telesa v kombinaciji z drugimi metodami (ročno pobiranje osebkov, posipavanje z gašenim apnom) in uporaba kemičnih sredstev. Marsikje so raki kljub začasni izsušitvi preživeli tako, da so se skrili v račine ali pod kamne. Čeprav je metoda z uporabo kemičnih sredstev zelo učinkovita, po navadi zelo negativno vpliva na druge organizme. Tudi izsušitev vodnega telesa je grob poseg v vodno telo s številnimi negativnimi vplivi, ki se večkrat kaže z večjo škodo kot koristjo. Po odstranitvi vrste so pomembni tudi ukrepi za obnovitev domorodne biotske raznovrstnosti.

Omejevanje vrste

Če vrste ni mogoče odstraniti, sledi njeno omejevanje. Namen ukrepa je omejiti nadaljnje razširjanje in zadržanje vrste znotraj določenega območja. Osebkke lahko zatiramo vzdolž meje nekega območja, uničimo posameznike, ki gredo zunaj njega, in preprečimo vnos zunaj takega območja. Vključenost javnosti in monitoring sta pomembna dejavnika, ki vplivata na uspeh ukrepa. Za uspešno izvedbo je treba poznati namen ukrepa: zavarovati določena območja ali habitate pred invazijo, pridobiti čas za izvedbo odstranitve vrste itn. Izbrati moramo ustrezne metode in cilje. Uspešno omejevanje je izvedljivo tudi v sladkovodnih habitatih z nameščanjem prilagojenih fizičnih pregrad na mestih, kjer je to mogoče. Tako je naravno širjenje sladkovodnih rakov ustavljeno ali vsaj upočasnjeno, saj so v raziskavah ugotovili, da raki lahko prečkajo tudi nekatere pregrade. Gorvodno prehodnost omejujejo ali upočasnjujejo prečni objekti, kot so (male) hidroelektrarne in prodni zadrževalniki. Učinek zadrževalnika imajo tudi pragovi, ki v primeru signalnih rakov za 45 % preprečujejo širjenje gorvodno, na širjenje dolvodno pa ne vplivajo bistveno. Po drugi strani pa je treba upoštevati negativne učinke kakršnihkoli pregrad na druge organizme, še posebno na prehodnost rib. Podoben, vendar drugačen pristop je zavarovanje nekega območja na način, da invazivnim tujerodnim vrstam preprečujemo, da bi ga dosegle (izključitveno območje). Tak ukrep navadno vključuje preventivne ukrepe, odstranjevanje vrste in ograjevanje območja z ogroženimi vrstami.

Nadzorovanje populacije

Cilj ukrepov nadzora populacije je dolgoročno zmanjševanje gostote in številčnosti osebkov pod določeno mejo. Škoda,

ki jo povzročajo osebkki pod to mejo, je v skladu z ukrepom sprejemljiva. Zatiranje populacije zmanjša njeno tekmovalno sposobnost, zaradi česar imajo domorodne vrste večjo možnost, da nadvladajo invazivno. Vsi ukrepi, razen biološkega zatiranja, ki je samozadostno, morajo biti dolgoročno naravnani in so na dolgi rok dražji kot ukrepi za uničenje vrste. Kratkoročno se mogoče zdi, da je nadzorovanje populacij cenejše, zato je to navadno pogosto uporabljen ukrep. Ukrepi so uspešnejši na območjih z manjšimi gostotami invazivnih osebkov. Takšni ukrepi

Takšni prečni objekti onemogočajo prehodnost vodnim organizmom. Foto: Jernej Košir, 2021.

zmanjšajo vpliv invazivni vrst in ekosistemu omogočijo hitro obnovo; odvisni so od vrste organizmov, ekosistemov, trajanja in sposobnosti obnove ekosistema. V odprtih vodnih telesih je nadzorovanje populacije rakov ključni ukrep, saj odstranitev ni mogoča. Glede na prakso iz tujine se kot ustrezna metoda kaže redno, dolgoročno izlavljanje z vršami.

Blaženje posledic

Zadnja možnost za spopadanje z invazivno vrsto je »živeti z njo« in blažiti posledice njenega delovanja. Od drugih možnosti se razlikuje po tem, da ukrepi pogosto niso usmerjeni v invazivno vrsto, ampak v prizadete domorodne vrste. Največkrat jo uporabljamo pri varstvu ogroženih vrst, najskrajnejša oblika pa je prenos populacije ogrožene vrste na območje, kjer ni invazivnih vrst. Blaženje posledic je lahko povezano z veliko truda in finančnih sredstev, pogosto je rabi kot vmesni ukrep skupaj z drugimi ukrepi za reševanje kritično ogroženih vrst pred izumrtjem.

Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar.

Viri in literatura:

- Bric, B. in Hamzić, R. (2017). Strokovne podlage za program ukrepov za obvladovanje vodnih invazivnih tujerodnih vrst psevdorasbora (*Pseudorasbora parva*), signalni rak (*Pacifastacus leniusculus*), trnavec (*Orconectes limosus*). Spodnje Gameljne: Zavod za ribištvo Slovenije, 47 str.
- Gherardi, F., Aquiloni, L., & Diéguez-Urbeondo, J. in Tricarico, E. (2011). Managing invasive crayfish: Is there a hope?. *Aquatic Sciences*, 73.
- Krieg R, King, A. in Zenker, A. (2020). Measures to Control Invasive Crayfish Species in Switzerland: A Success Story? *Front. Environ. Sci.*, 8.
- Manfrin, C., Souty-Grosset, C., Anastácio, P., Reynolds, J. in Giulianini, P. (2019). Detection and Control of Invasive Freshwater Crayfish: From Traditional to Innovative Methods. *Diversity*, 11, 159–172.
- Medmrežje 1: Tujerodne vrste. Dostop: <https://www.tujerodne-vrste.info/> (15. 7. 2021).
- Wittenberg, R., Cock, M. J. W. (ur.) (2001). *Invasive Alien Species: A Toolkit of Best Prevention and Management Practices*. CAB International, Wallingford, Oxon, UK, 228 str.

ŠČUKA JE RIBA, TINCA TINCA JE PA ŠLAJN

Razmišljam, kaj napisati. Poleg številnih dobrih stvari se mi porajajo tudi misli, ki jih v zadnjih 10-ih, 15-ih, 20-ih letih spremljam na Cerknškem jezeru. Če se vrnem za 30 do 40 let nazaj (več se ne morem) in se spomnim, kako smo se kot otroci s kolesom vozili med počitnicami do jezerskega mostu do »urce«, se trikrat vrgli na glavo in prestrašeni pogledovali, če se je komu kakšen blatnik navil okrog noge. Tista prestrašenost, to vidim zdaj, je bila le prestrašenost zaradi varnostnih napotkov staršev, ki so se zbal za našo varnost. Kljub temu smo uživali v brezbriznem kopanju v jezeru.

Ze takrat smo mulčki hodili »raubšicat« po potoku Cerknšičica in po jezeru. Seveda smo se pred cerknškimi ribiči, ki najdlje od vseh organizacij in društev v občini skrbijo za jezero in potok, kolikor mogoče hitro poskrili po grmovju. Spomnim se, kako sem z očetom hodil v stari Ribiški kot, kjer se je balinalo, plesalo, no, tudi kaj dobrega popilo in pojedlo (vsaj starši). Velikokrat sem z očetom vozil vodo z gasilsko cisterno v »štirno« v Ribiški kot, saj takrat tam ni bilo vodovoda niti elektrike. Ljudje pa so bili bolj družabni, bolj preprosti in, predvsem, med seboj so se razumeli veliko bolje kot sedaj. Največji izziv je bil, ko te je prijelo na veliko potrebo. Spomnim se malega »sekreta na štrbunk« na koncu »balin placa«. Uf, čimprej noter, še prej pa ven, ker kadar se je balinalo, se je balinalo, pa tudi »tolško kugle«, občasno je katera končala tudi v leseni deski »sekreta«.

V Ribiškem kotu je bilo po navadi veliko ribičev in včasih sem se kar malo potuhnil, da me ne bi kdo opazil, pa zatožil očetu, kaj počnemo, ko imam tisto uro ali dve prosto na dan. V Ribiškem kotu so ribiči naredili načrte, kaj in kako naprej. Vsi načrti pa so bili povezani z ribami in kako v prihodnosti poskrbeti za ribji stalež, da bi bil iz leta v leto boljši, večji.

Zdaj kot član RD Cerknica razmišljam, kaj vse se je spremenilo skozi vsa leta ... Ali so ribiči kadarkoli in komurkoli želeli kaj slabega, razen dobro? Lahko je res, da so v dobri veri, da bi izboljšali stanje na jezeru, včasih naredili tudi kakšno neumnost, ampak ne namenoma. Tako so ribiči, organizirani v RD Cerknica, skrbeli in še vedno skrbijo za jezero in druge vodotoke. Ob tem pa se mi pojavi vprašanje: »Ali s tem, ko zasujemo kakšen požiralnik s petimi ali desetimi kubiki ilovice, res naredimo toliko nepopravljive škode naravi?«

Z ustanovitvijo Notranjskega regijskega parka je najbrž Občina Cerknica pridobila veliko, česar pa žal ne moremo reči za cerknške ribiče. Tu ribiči vidimo dodatnega nadzornika, ki bo gledal ribičem pod prste, pa naj bo to zasutje požiralnika ali kakšen drug poseg, ob tem pa birokratiziral vsako malenkost. Aktivnosti, s katerimi se ukvarja Notranjski regijski park, odobravam in vem, da se trudijo, da bi izboljšali stanje na jezeru. Občasno pa se mi zdi, da včasih živijo v nekem svojem svetu, ki se razlikuje od mojih pogledov in pogledov cerknških ribičev. Zelo si želim, da bi v prihodnosti tudi odgovorni spregledali, kot je spregledala Esmeralda, da ni vse tako črno in enoznačno, kot trdi ena stran, in da je ob tem včasih treba poslušati tudi širšo javnost, posebno domačine.

Zavedati se je treba, da brez cerknških ribičev tudi rib ne bi bilo več v našem jezeru. Davnega leta 1956 so s skupnimi močmi zgradili pregrado v Rešetu, ker so takrat očitno že vedeli, da se narava spreminja. In glej ga, zlomka, res se! Potem se razmišljanje spremeni in nekateri bi radi stvari naredili kot je bilo prej, na primer spravili strugo v prvotno stanje, ker pač mislijo, da bi bilo to »fino«. Na podlagi česa, čigavega mnenja? Ampak menim, da ne gre to čisto tako zlahka. Narave in vremenske spremenljivosti ni mogoče ukrotiti. Treba je le dihati z njo in se sprijazniti s tem, kar imamo. S ponovnimi velikimi posegi na jezeru v stanje, kakršno je bilo doslej, lahko na primer zgodi, da bo del Cerknškega polja postalo bolj mokrišč, kot pa samo jezero. Ribe pa žal ne živijo na mokrišču. Ribe živijo v vodi.

Upam, da bodo pristojni razumeli bistvo pomena besede jezero.

Miha Urh je že osemnajsto leto član Upravnega odbora RD Cerknica in četrti mandat predsednik Ribiške družine Cerknica. Je rekreativni potapljač in eden najbolj gorečih zagovornikov za obstoj ribje populacije in vodnega minimuma na zahodnem delu Cerknškega jezera. Foto: avtorjev arhiv.

Zadnji dve leti so nihanja vode absurdna, saj jezero v februarju presahne, zaradi česar propade celoten zarod ščuke. V letih 2019 in 2020 je bila drst ščuke zelo majhna, lahko rečem nična. Letos pa se je po dveh jalovih letih vsaj nekaj ščukic prikazalo na plano.

S posegi v jezero se je na primer novo območje meandrov v zgornjem delu jezera povečalo z vodno površino za več kot 5 ha. Ob stalnem dotoku vode bi bilo to idealno, vendar stalnega dotoka ni in ga bo vedno manj. V stoječi vodi, na veliki površini, se temperatura vode in izhlapevanje vode eksponentno večata. Včasih se mi poraja vprašanje, ali se morda z renaturacijami dela ponovno napake? Vračanje jezera v stanje, kot je bilo pred sto leti pri povprečni višji temperaturi zraka 2 do 3 stopinje Celzija in pri skoncentriranih padavinah na določeno obdobje se bojim, da bo jezero čez 50 let bolj hudournik. Voda hitro priteče in hitro odteče, zato bi bilo treba v prihodnosti še bolj premišljeno posegati v jezero ob upoštevanju ključnih deležnikov na tem območju.

Spominjam se besed našega člana 15 let nazaj, ko je na nekem dogodku postavil sarkastično vprašanje: »Kam teče voda?!« In res, imel je prav. Kaj je s tem mislil?

Veliko besed naših borcev in junakov jezera slišim, kaj vse bi bilo treba še izboljšati, kaj bi lahko naredili. Žal je čutiti, da so trenutno vse moči na Cerknškem jezeru in okolici uprte v skrb za ptice, za ribe pa še čakamo boljše čase. V predelu jezera, ki mu rečemo Zadnji kraj, imajo čaplje svoj »becirk« ali pa kar raj na zemlji. Kot opazujemo in uradno beležimo, jih je zadnja leta od 130 do 160 na omenjenem delu. Tod se jim pridružijo tudi kormorani, ki zavzemajo celotno območje nad jezerom, ter območje od Ribnice pa vse do Planinskega polja. Nekateri bi rekli, da je lepo, da se ptice tako dobro počutijo in razmnožujejo. A če nam stari ribiči vedo povedati, da so bile pred sedemdesetimi leti le tri čaplje na jezeru, potem tukaj za nekoga nekaj ni v redu. In tako začnejo ptice motiti seveda najbolj ribiče, kar pa je za ribiče normalno, saj ogrožajo življenje rib, za katere skrbimo. No, tudi ptice so kot ljudje,

Zadnji litri vode odteka v požiralnik (arhiv RD Cerknica).

Reševanje v Rešetju (avtorjev arhiv)

Reševanje v Rešetju pri -14 stopinjah Celzija (avtorjev arhiv)

Stroji ob Cerkniškem jezeru (arhiv RD Cerknica)

vedno stremijo k boljšim življenjskim razmeram, česar jim ne zamerim – tudi jaz bi. Za vse je prostor v tej naši »luknji«, le še malo prostora za zdravo kmečko pamet je treba narediti. Vsi vemo, kaj pomeni rek, da brez vode ni življenja.

Me pa zelo veseli, ko vidim, koliko mladih in otrok zanima ribolov, ob tem pa tudi skrb za ribji živelj. Kar nekaj mladincev vztrajno sodeluje in pomaga pri reševanju rib ob usihanju jezera in lepo jih je videti, s kakšnim veseljem ob presihu pobirajo in rešujejo ribe in rake.

Pravo delo ribičev se začne, ko začne jezero presihati; aktivirajo se reševalne ekipe, ki so razporejene po požiralniki in različnih predelih jezera. Vsaka ekipa ima svojega vodjo in pomočnika vodje. Vodja in pomočnik imata nalogo, da predhodno nadzirata stanje vode v požiralnikih in potem organizirata reševalno akcijo. Za naše reševalce v času presihanja niso pomembni ne ura ne dan, še najmanj pa vreme ... Reševanje poteka pod ledom, pri -15 stopinjah Celzija in v največji vročini, tja do 38 stopinj. Ko se voda počasi umakne v požiralnike, se naši ribiči zakadijo v blato in za mreže, s katerimi si pomagajo pri reševanju. Tam, v blatu, med tisočerimi ribami, so vsi enaki med seboj: od doktorjev, magistrov, inženirjev ali upokoencev, delavcev, šolarjev, vnučkov – vsi dihanje drug z drugim. Naši fantje, včasih se najde tudi kakšno dekle, pri reševanju poznajo samo razliko med vrsto in velikostjo ribe. Čeprav včasih kdo od njih naredi napako, se znajo potem na tak račun še vedno pošaliti.

Torej, brez vode ni jezera, smo rekli. Ribiči smo v zadnjih dvajsetih letih na različne institucije poslali več kot sto dopisov glede zagotavljanja biološkega vodnega minimuma (minimalnega pretoka oziroma ekološko sprejemljivega pretoka vode). Večinoma kot »nepomembno društvo« smo naleteli na gluha ušesa.

Zdi se mi, da včasih strokovne službe odgovarjajo na naše dopise, kot da jim nekdo polaga že vnaprej dogovorjene besede na papir. Za vsak požiralnik, ki se odpre v strugi Stržena, je potrebno mnenje k posegu, vendar v večini primerov dobimo negativen odgovor. Pa se vprašam:

»Kako naj zagotovimo ribam prostor za življenje, če še tistih deset litrov vode izgine sto metrov višje, ker mi ne smemo zamašiti luknje v strugi?« In s skrbjo za jezero je povezana tudi odgovornost. Ne predstavljam si, kam bi z vsemi ribami, če bi se v ribniku Rešetju odprl požiralnik. Kdo bi prevzel odgovornost? Nihče drug kot ribiška družina. Ribiška družina Cerknica kot upravljavec na leto plača državi 2.500 evrov koncesije. Torej plačamo »vstopnico«, da ribe sploh lahko rešujemo. Kdo je tu »nor«? Naši junaki so »nori«, ker skrbijo, da sprehajalcem in obiskovalcem ob jezeru ne smrdi po trohnečih ribah. Ne, nori so zato, ker skrbijo, da bodo tudi naši otroci, vnuki in pravnuki lahko v jezeru še videli domorodno ščuko in šljajna.

In tako naprej, iz dneva v dan, iz leta v leto. Ne razmišljam pa samo o jezeru ... Poleg življenja v jezeru imamo tudi življenje v potoku in skrb za ohranitev domorodne potočne postrvi. In spet smo pri težavah z vodo. Kolikokrat je v zadnjih desetih letih presahnila struga potoka Cerkniščica? Ja, narava zopet dela po svoje. Vemo, da potok Cerkniščica z odvzemanjem vode v zajetju Črne mlake oskrbuje 90 % prebivalcev Občine Cerknica, vse od Gorenjega Jezera pa do Ivanjega sela. Kaj bo s Cerkniščico čez 30 let? Vsako intenzivno deževje naredi potok hudournik, vsa voda prihrumi v Cerknico in v jezero, zelo malo je pronica v tla. Klimatologi opozarjajo, da se podnebne spremembe dogajajo in odražajo tudi pri nas, ne le po svetu. Treba bo krepko razmisliti, kaj bo z vodo pri nas. Nekaj rešitev se mi že poraja, že nekaj časa. Ampak to naj mogoče ostane za drugič, ko se bom, če bo priložnost, razpisal tudi o drugih, enako pomembnih revirjih in vodotoki naše občine.

Za konec pa še misel, ki sem jo nedavno slišal in mi ne gre iz glave: »Živali lahko slišimo, pa naj si bo katerakoli, živali lahko odkorakajo, odletijo, odskakljajo v drugo življenjsko okolje, ampak ribe, ribe pa so neme, jih ne slišimo, pa tudi odleteti ne morejo nikamor.« Tudi zanje se piše usoda na Cerkniškem jezeru. Poizkusimo jim olajšati in podaljšati usodni zadnji dih s škrkami, cerkniški junaki požiralnikov!

Miha Urh

V RD VELENJE SO USPEŠNO IZPELJALI JUBILEJNO, 30. DRŽAVNO PRVENSTVO INVALIDOV V LOVU RIB S PLOVCEM

Že drugo leto zapored je Šaleška dolina »sprejela v svoj objem« naše prizadevne športne ribiške navdušence – invalide iz raznih krajev Slovenije. Zanje sta »družno« organizacijsko poskrbela Paraolimpijski komite Slovenije ter marljivi športni ribiči RD Velenje.

Letošnje 30., jubilejno državno prvenstvo v lovu rib s plovcem (DP v LRP) invalidov je tokrat potekalo v nekoliko manj zaskrbljujočem razpoloženju prisotnih udeležencev in še posebno organizatorjev omenjenega DP kot lani, a še vedno v mejah previdnosti, kot to določa državna zdravstvena institucija.

Omenjeno DP vsako leto poteka že vrsto desetletij, njeno športnotekmovalna aktivnost pa sega še v obdobje takratne naše skupne države Jugoslavije. Slednja se organizacijsko uspešno nadaljuje tudi v času samostojne Slovenije pod okriljem slovenskega Paraolimpijskega komiteja invalidov Slovenije ter organizacijsko izvedbeno pomočjo naših športnoribolovnih društev z imenom ribiške družine, ki s svojim udarniškim delom omogočajo, da se omenjena športnoribolovna dejavnost družjenja, z vsemi njenimi naravovarstvenimi – načrtovanimi ukrepi – akcijami, še vedno ohranja na pričakovano želenem nivoju pod vodstvom in pomočjo naše krovne organizacije Ribiške zveze Slovenije. Za omenjeno prizadevnost dolgoletne tradicionalne uspešne športnotekmovalne dejavnosti si slovenski športni ribiči nedvomno zaslužijo priznanje in pozornost športne javnosti, pa tudi preostale slovenske družbe.

Med prizadevna uspešna športna društva sodi tudi RD Velenje, kateri je na čelu marljiv zanesljiv predsednik Jože Šumah, ki je tudi tokrat s svojo delavno ekipo poskrbel, da je DP potekalo po predpisanih tekmovalnih pravilih, brez napak ali morebitnih pritožb.

Tako se je v julijskem prijetnem nedeljskem jutru ob Škalskem jezeru, ki ga lepoto dopolnjuje ribiški dom RD Velenje, zbralo veliko tekmovalcev in drugih udeležencev omenjenega športnoribolovnega tekmovanja. Ob ponovnem snidenju ribiških tovarišev je požirek čaja ali dišeče kavice še dodatno popestril jutranje razpoloženje. Nekateri tekmovalci so se že lotili predtekmovalnega dejanja priprave ribje krme in vab za privabljanje ter lovljenje rib, preverjanje tekmovalne opreme, da se ni zlomila katera od

ribiških palic itn. Pri tem obveznem opravilu so jim bili v pomoč njihovi spremljevalci, ki so med drugim za »zapisnikarjevo mizo« preverjali, če je njihov tekmovalec pravilno razvrščen na prijavnih tekmovalnih listih sodelujočih v ustrezno skupino kategorikov, v katero ga razvršča stopnja njegove invalidnosti itn.

Po omejenem predtekmovalnem dejanju sta sledila prijazna pozdravna nagovora predstavnikov gostitelja, odgovornega izvajalca – organizatorja DP, uradnega delegata RZS – predsednika RD Velenje, Jožeta Šumaha, in predstavnika glavnega organizatorja – pokrovitelja državnega prvenstva Žige Kobaševiča, ki je sodeloval v vlogi strokovnega sodelavca Zveze za šport invalidov Slovenije. Za prijetne pozdravne besede so zbrani športni ribiči omenjena prizadevna »akterja« Jožeta in Žiga nagradili s spontanimi aplavzom.

Njima so sledile še pozdravne besede prisotnim udeležencem DP glavnega sodnika omenjenega tekmovanja Zdenka Mikac - Mikija, ki je predstavil tekmovalno traso s porazdeljenimi sektorji ter startnimi mesti. Pri tem je Miki opozoril, da bodo tekmovali po pravilih Tekmovalne komisije Ribiške zveze Slovenije (TK pri RZS). Pred tem je marljivi glavni administrator tekmovanja Niko Vivod ažurno opravil s prvim postopkom zahtevnega predtekmovalnega dela obdelave podatkov sodelujočih tekmovalcev po že omenjeni stopnji invalidnosti in porazdelil tekmovalne kartončke z izžrebanimi sektorji in zapisanimi startnimi mesti. Niko je na koncu tekmovanja potrdil svojo ažurno strokovnost s pravilnimi končnimi izračuni in s tem potrjenimi rezultati letošnjega omenjenega DP v Velenju.

Ob prihodu so tekmovalke in tekmovalce na brežini Škalskega jezera pričakala primerno urejena tekmovalna mesta, za katera je na čelu tekmovalne komisije RD Velenje poskrbel njen predsednik Pavli Sešel. Lovna mesta so bila porazdeljena za kategorijo paraplegikov ter »stoječe« invalide na ločenih (A, B in C) sektorjih,

Najuspešnejši paraplegiki (z leve): Rudi Centrih, 2. mesto, državni prvak Gašper Peček in Boštjan Ceglar, 3. mesto

Najuspešnejši v kategoriji invalidov so (z leve): 2. mesto Marko Pešec, državni prvak Franc Lukner in tretji v državi Bruno Zorko

Druga mesta v sektorju (A, B in C) so se razveselili Janez, Branko in Marjan.

Tretje uvrščeni invalidi so Franc, Ibrahim - Džomba in Silvo.

Spominska »fotka«: zadaj najuspešnejši tekmovalci paraplegiki in spredaj (z leve): predsednik ŠIS – SPK Žiga Kobaševič, podžupanja Velenja Aleksandra Vasiljevič in Jože Šumah, predsednik RD Velenje

Najuspešnejše tekmovalke invalidke v državi so (z leve): 2. mesto Terezija Potisk, državna prvakinja Marjeta Lorber in tretjeuvrščena Danica Merc.

za štiri nastopajoče tekmovalke invalidke pa je bilo pripravljeno ločeno tekmovališče s štirimi startnimi mesti.

Pred začetkom tekmovanja pogled na mirno vodno gladino jezera, ki v svojih raznolikih ter razsežnih globinah skriva lepe krape, ploščice, babuške ..., nedvomno v ribiču povzroči svojevrsten prijeten nemir, strast, zadovoljstvo in neizmerno radovednost, ali bodo ribe tokrat »zainteresirane« za našo ponujeno vabo ali ne!? Verjetno so tudi tekmovalci in drugi spremljevalci ter gledalci, zbrani ob jezeru, razmišljali podobno.

Žal smo bili priča bolj skromnemu ulovu, saj so bile ribe zelo previdne pri uživanju »ponujenih dobrot«. A vseeno je bilo zanimivo spremljati prizadevnost tekmovalcev, ki so se trudili, da bi ujeli čim več rib in dosegli zeleni tekmovalni rezultat, kar je bilo opaziti pri večini tekmovalcev, in sicer tako pri »stoječih« invalidih kot paraplegikih.

Pri slednjih sta se v izvajanju ribolovnih veščin merila izjemna tekmovalca v lovu rib s plovcem, naš nedvomno najuspešnejši tekmovalec – trikratni svetovni »vice« prvak (3 x 2. mesto na prejšnjih SP paraplegikov) – Rudi Centrih in lanski državni prvak Gašper Peček. V izjemno izenačenem boju je tokrat le za 49 gramov večje teže ujetih rib Gašper premagal Rudija, ter s tem dosežkom obranil naslov državnega prvaka – paraplegika Slovenije v LRP. Čestitamo!

V omenjeni kategoriji paraplegikov so bili doseženi naslednji končni rezultati:

sektor – A: prvo mesto Boštjan Ceglar (200 g ujetih rib), drugo mesto je osvojil Miran Jernejšek (158 g) in tretje Tone Urbanc, ki

mu je uspelo uloviti 10 gramov težko ribico; sektor – B: prvo mesto Rudi Centrih (2422 g), drugo je osvojil Slavko Dunaj (1290 g) in tretje Zdenko Lilek s 642 g ujetih rib; sektor – C: prvo mesto Gregor Peček (2471 g), drugo je osvojil Venčeslav Bezjak (586 g) in tretje Franc Simonič s 40 g ujetih rib. Na omenjeno tekmovanje paraplegikov se je uradno po pravilniku invalidskih oseb za nastop uvrstilo in sodelovalo dvanajst tekmovalcev.

V kategoriji »stoječih« tekmovalcev invalidov so, kot smo že omenili, na ločenem delu tekmovalne trase na brežini Škalskega jezera tekmovalle le tri tekmovalke, saj se četrta predhodno prijavljena Frida Čuček tekmovanja ni mogla udeležiti. Med tremi nastopajočimi je bila tokrat najuspešnejša Marjeta Lorber, ki ji je uspelo za osvojitve naslova državne prvakinje ujeti 821 g rib. Tereziji Potisk je za osvojen drugo mesto zadostovalo 362 g ribic, medtem ko je lanski državni prvakinji Danici Merc pripadlo tretje mesto brez ujete ribe, saj četrto prijavljene tekmovalke, kot smo že omenili, ni bilo na startnem mestu, za kar prejme dodatno negativno točko pri izračunu doseženih rezultatov sodelujočih tekmovalk. Marjeta Lorber zasluži za osvojeni naslov državne prvakinje naš poklon, pa tudi preostali tekmovalki za omenjeni dosežek ter tekmovalno »zvestobo« omenjeni tekmovalni panogi v LRP.

Najštevilčnejše sodelovanje na omenjenem DP dovoljuje pravilnik o tekmovanju invalidnih oseb v kategoriji »stoječih« tekmovalci invalidi. Slednji si mesto za nastop na DP v LRP izborijo že na predhodnem kvalifikacijskem tekmovanju. Tokrat je imelo na DP možnost nastopa 36 tekmovalcev, a se jih pet ni udeležilo tekmo-

Uspešna delavna in natančna sodniška ekipa je solidno opravila svoje delo.

Predstavljamo prizadevne člane skupine medobčinskega društva invalidov (MPI) Velenje.

vanja. Tako je v omenjeni kategoriji tekmovalo 31 tekmovalcev, ki so bili z žrebom porazdeljeni v treh sektorjih (A, B in C).

Omenjena sektorska lokacija je bila ravno na nasprotni strani jezera, kjer so tekmovali paraplegiki in tekmovalke invalidke. Ulov rib je bil tam precej boljši.

Na letošnjem DP v LRP »stoječih« tekmovalcev invalidov so bili doseženi naslednji dosežki:

sektor – A: prvo mesto Franc Lukner s težo 9403 g ujetih rib; drugo mesto je osvojil Janez Bregar (8074 g) in tretje Ibrahim Džombič - Džomba (6130 g) itn.; sektor – B: prvo mesto Bruno Zorko (3961 g), drugo mesto je osvojil Marjan Klančičar (2853 g) in tretje Franc Štefanič (2184 g) ujetih rib; sektor – C: prvo mesto Marko Pešec (8525 g); drugi je bil Branko Najglič (3881 g) in tretji Silvo Koželnik, ki je ujel 2395 g rib.

Iz doseženih sektorskih rezultatov je razvidno, da je novi državni prvak v lovu rib s plovcem v kategoriji »stoječi« tekmovalci invalidi Franc Lukner, drugi v državi je Marko Pešec, tretji Bruno Zorko, četrti Janez Bregar, peti Branko Najglič, šesti Marjan Klančičar, sedmi Ibrahim Džombič - Džomba, osmi Silvo Koželnik, deveti Franc Štefanič, deseti Pavel Sešel itn. Novemu državnemu prvaku Francu Luknerju in vsem preostalim uspešnim tekmovalcem na DP v LRP – invalidi iskreno čestitamo, manj »srečnim« tekmovalcem pa v prihodnje želimo več športne sreče.

Po končanem tekmovalstvu, ob razglasitvi državnih prvakov ter podelitvi pokalov in medalj najuspešnejšim udeležencem letošnjega DP v LRP – invalidi, je prisotne v imenu Občine Velenje pozdravila simpatična podžupanija gdč. Aleksandra Vasiljevič. V prijetnem nagovoru je med drugimpoudarila pomen športnotekmovalnega dogodka ob Škalskem jezeru v njihovi občini ter ob tem izrekla zahvalne besede, namenjene Paraolimpijskemu komiteju Slovenije in še posebno RD Velenje za njihovo ponovno uspešno izpeljavo omenjenega športnega dogodka. Pri tem je poudarila, da ribiči že vrsto let uspešno predstavljajo svojo športno dejavnost, ki se uspešno vključuje in bogati njihovo družabno športnotekmovalno rekreativno dejavnost v Občini Velenje in zunaj njenih meja.

In še oceni vodilnih mož letošnjega DP v LRP invalidi, Jožeta Šumaha in Žige Kobaševiča, ki sta družno vknjižila pomembno »delavno organizacijsko zmago« in med drugim poudarila: »Državno prvenstvo

izpeljemo brez težav, podobno kot v lanskem letu, le da smo tokrat zaradi obvladljivejše situacije z virusom tekmovalje izpeljali v enem dnevu. Ob tej priliki bi se rad v imenu naše RD zahvalil sodelavcem in gostoma – predstavnikoma: naši podžupaniji občine Velenje, gdč. Aleksandri Vasiljevič, za njene vzpodbudno prijazne besede in seveda »delavnemu« predstavniku Zveze športnih invalidov Slovenije (ŠIS – SPK), Žigi Kobaševiču, za njegov profesionalni učinek pri uresničitvi skupnih dogovorov ter njihovi zaupljivi odločitvi našemu izvedbenemu tekmovalno organizacijskemu delu,« je zahvalno strnil svoje misli predsednik RD Velenje Jože Šumah.

Tudi Žiga ni skoparil s pohvalami za Jožeta in njegovih izvedbenih sodelavcev omenjenega državnega prvenstva. Dejal je: »Že v lanskoletnih, zaradi svetovne okužbe izjemno težkih izvedbeno organizacijskih pogojih, so nas velenjski ribiči prepričali, da imamo »na drugi strani« izredno prizadevno ekipo in tehnično zanesljive izvajalce omenjenega tekmovalja. Ob tej priliki bi se rad zahvalil omenjeni ekipi na čelu prizadevno – zanesljivega partnerja, predsednika njihove RD – Jožeta Šumaha, za brežhibno izpeljavo omenjenega državnega prvenstva za naše invalide,« je ocenil sodelovanje Žiga Kobaševič.

Ob povedanem naj pripomnimo, da je obojestransko zadovoljstvo nekaj najlepšega, mar ne?!

Jože Šmejc

KOSTEVČ
WWW.KOSTEVČ.SI

TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

TRG ZBORA ODPOSANCEV 20, 1330 KOČEVJE

**DELOVNI ČAS: PON – PET 9:00 - 12:00 &
14:00 - 17:00, SOB 09:00 – 12:00**

NOVA SPLETNA TRGOVINA !!!

G 031 611 479 | E TRGOVINA@KOSTEVČ.SI

KONČANA POLOVICA LETOŠNJIH TEKMOVANJ

Po nekajtedenskem čakanju, da bi se razmere z epidemijo covid-19 izboljšale, smo dobili »zeleno« luč za izvedbo muharskih tekmovanj. Vendar ne tako kot smo bili vajeni, upoštevati smo morali vsa priporočila in ukrepe NIJZ-ja, da smo se lahko zbrali in začeli s tekmovanji.

Muharska tekmovalna podkomisija je bila še med ukrepi zelo aktivna, pripravila je celovit program tekem za vse tri kategorije. V članski kategoriji, v kateri se je prijaviło in registriralo deset ekip oziroma 41 posameznikov, smo načrtovali sedem tekem, v kategoriji veteranov, kjer je registriranih kar 30 tekmovalcev, pet tekem ter pri mladih s prijavljenimi in registriranimi 21-timi tekmovalci šest tekem v treh terminih. Termini tekem so bili lepo razporejeni v pomladne in jesenske mesece. Toda načrti so eno, kruta realnost pa druga stvar. Tako smo s tekmami začeli

svoj renome. So se pa postrvi v drugem delu kar umirile in prenehale s hranjenjem, tako da je bilo veliko težje prelističiti kakšno ribo. Vendar mojstri so mojstri, a tokrat so presenetili tekmovalci ekipe iz Kranja. Z velikim bojem in željo so z 22 točkami in 79 ujetimi ribami premagali drugouvrščeno ekipo Mozirja, ki je zbrala 26 točk in 63 ujetih rib ter tretje lanske zmagovalce iz Bleda s 27 točkami in 64 ujetimi ribami. Sicer pa razlike niso bile velike, odločala je tudi posamezna velikost ribe. Med posamezniki je premočno slavil Kranjčan Lorenzo Čekič, ujel je 40 rib, drugi lanski prvak Blejčan Rok Šparovec s 27-timi ribami, prav tako

Dvojni pokal je šel v Maribor; Drago Kocjan (šarenka 70 cm, potočnica 45 cm).

Najboljši posamezniki na Bledu: J. Osolin, J. Čeperlin, R. Šparovec

V Medvodah je slavila ekipa RD Bled 1.

Veterani na Koroškem: Kolar, Škrabar in Kocjan

komaj zadnjo nedeljo v maju, ko so razmere to dovolile in tekme so sledile vsako nedeljo.

Že prvo tekmo, ki je 30. maja potekala v ribniku Ljubno, smo se srečali z dodatnim delom. Poleg že uveljavljenega protokola vpisa in žreba je bilo treba od vsakega tekmovalca pridobiti izjavo, da je seznanjen in se strinja z vsemi predpisanimi ukrepi ter dokazilo PCR (prebolel, cepljen, testiran). Tekmovalci, ki so komaj čakali na začetek tekmovanj, so bili disciplinirani in vse ja potekalo v razumnem času in brez zapletov.

Na ribniku, kjer lovimo z obale, pa je bilo vsaj na začetku zelo izenačeno, tako da so se tudi lanski mojstri morali kar potruditi, da so obdržali

27 rib pa je ujel na tretjem mestu še en Kranjčan Nejc Lamovšek. Da je ribnik zelo dobro založen z ribami, kaže podatek, da so tekmovalci skupaj ujeli kar 513 rib.

Že naslednjo nedeljo, 6. junija, je bila tekma na Sori v Medvodah. Zaradi predhodnega deževja smo kar nekaj dni čakali, da so RD Medvode dale zeleno luč za izvedbo tekme, saj je gladina Sore toliko upadla, da so nastale razmere, sicer ne optimalne, da bi tekmo varno izvedli. Tokrat pa brez večjih presenečenj. Če so prvo tekmo nekateri člani blejske ekipe malo zaspali, so tokrat šli na polno in pokazali vse svoje znanje in spretnost. Zmagali so z veliko prednostjo, saj so zbrali vsega 9 točk

Zmagovalec Krke, Tone Škrabec

Veterani v Šempetru: Bižal, Đorđević in Žaberl

Zmagovalci prve tekme za DP LRM v Ljubnem: slavila je ekipa RD Kranj.

in ulovili 54 rib. Krepko za njimi je z zbranimi 23 točkami in 37 ulovljenimi ribami pristala ekipa Novega mesta in na tretjem ekipa Mozirja, ki je zbrala 33 točk in ulovila 29 rib. Med posamezniki so na vrhu sami tekmovalci Bleda: prvo mesto Dejan Ambrožič s 30 ulovljenimi ribami, drugo mesto Rok Šparovec z 14 ribami ter tretje mesto mladi član druge ekipe Bleda Nejc Pesjak, ki je ulovil 20 rib. Tokrat nam je Sora dala 337 rib, med njimi kar 50 lipanov.

Tekmovanja so v polnem teku. Nedelja, 13. junij, že Krka in Šmihel pri Žužemberku. Tekmovalci že navajeni vseh ukrepov in tekmovanje je potekalo brez težav po protokolu. Tokrat se nas je zbralo nekaj manj tekmovalcev, saj so bili nekateri zadržani, Krka in Novomeščani pa kot vselej odlični gostitelji. Pri izračunu rezultatov ni bilo skoraj nič novega. Na vrhu je bila druga mlada ekipa Bleda (zbrala je 21 točk in ulovila 36 rib) zamenjala prvo blejsko ekipo (zbranih 24 točk in ulovljenih 35 rib), na tretjem pa že drugič zaporedoma ekipa Mozirja (zbranih 37 točk in 35 ulovljenih rib). Med posamezniki je tokrat zablestel Mozirjan Tone Škrabec z 19 ulovljenimi ribami, drugi je bil Luka Pesjak (Bled 2) s 17 ulovljenimi ribami ter tretji član prve blejske ekipe Matjaž Tirovič, ki je ulovil e15 rib. Tokrat so ulovili 265 rib, od tega 75 potočnih postrvi. Zanimivost novomeške tekme je, da podeljujejo pokal za najdaljšo ulovljeno ribo. Tokrat pa je bilo presenečenje: podelili so dva pokala, za najdaljšo potočno postrv ter za najdaljšo šarenko. In še zanimivejše, oba pokala je dobil eden tekmovalec. Drago Kocjan iz Maribora je ulovil najdaljšo šarenko, 70 cm, ter še najdaljšo potočno postrv, 45 cm.

Takoj po soboti in dnevu slovenskih ribičev, praznovanju 140-letnice organiziranega ribištva v Sloveniji ter 80-letnice glasila Ribič je bila že naslednja tekma. Nedelja, 21. junij, in Sava Bohinjka v revirju Ribno. Tudi tokrat je bi vodostaj malo povišan zaradi taljenja snega v vrhovih, vendar še vedno v mejah regularnosti. Tokrat so bili Blejci na domači vodi in še ena zelo prepričljiva zmaga. Zbrali so 9 točk ter ulovili 95 rib. Tudi na drugem mestu je bil Bled, druga ekipa, vendar je bil zaostanek velik; zbrali so 32 točk in ulovili vsega 67 rib. Tretji so bili zopet tekmovalci iz Mozirja, sicer s samo s točko zaostanka (33 točk) ter 78 ulovljenimi ribami. Med posamezniki se je pred Blejce zopet postavil Mozirjan, tokrat Janko Čeperlin, ki je ulovil 35 rib. Za njim sta ostala Blejca Jure Osolin (31 rib) na drugem mestu ter Rok Šparovec (35 rib) na tretjem. Tudi Sava Bohinjka nam je ponudila bogat ulov, saj je bilo ujetih 532 rib, od tega 74 potočnic ter samo 16 lipanov, preostalo pa so bile šarenke.

Zelo hitro smo izpolnili spomladanski program tekem. Trenutni vrstni red med ekipami je: 1. mesto Bled 1, ki je zbral 7 točk, 2. mesto Mozirje, ki je zbralo 11. točk, ter tretje Bled 2 z zbranimi 14 točkami. Med posamezniki pa so trenutni rezultati: 1. mesto Rok Šparovec, 12 točk, drugo mesto Matjaž Tirovič, 21 točk, ter tretje mesto Božo Osolin iz Mozirja s 33 točkami. V jeseni nas še čakajo tri tekme, Savinja Šempeter, Sava Radovljica ter Savinja v Mozirju, kjer je tradicionalni zaključek.

Tudi veterani smo čakali na prve tekme. Še težje smo dočakali začetek,

saj smo morali prvo načrtovano tekmo v Mozirju na Savinji odpovedati. Tako smo se prvič zbrali v soboto, 26. junija, v Šempetru. Na trofejnem revirju nas se je zbralo le 18 tekmovalcev in tisti del Savinje nam je dal obilo užitka, tudi prave kapitalne ribe niso izostale. V odlični tekmi pa je najbolje lovil domači tekmovalec Branko Đorđević, ki je s šestimi vpisanimi ribami zbral 6520 točk. Na drugem mestu s prav tako vpisanimi šestimi ribami, ampak s 5740 točkami se je uvrstil Danilo Bižal iz Medvod in na tretje še en domačin s šestimi ribami ter 5420 točkami Miro Žaberl. Naslednjo soboto, 4. julija, je bila tekma na Koroškem na reki Meži v Dravogradu. Tudi na tej tekmi je bilo samo 17 tekmovalcev. Tekma je bila odlična, kar je na Koroškem tudi pravilo. Zopet smo bili priča odličnem lovu. Prijemale pa so, razen kapitalnih šarenk, tudi kapitalne mreine in kleni. Najboljši je bil šempetrski tekmovalec Sandi Škrabar, ki je vpisal šest rib in zbral rekordnih 7028 točk, drugo mesto je romalo v Maribor, priboril si ga je Drago Kocjan (šest rib, od tega dva lipana, in zbral 5292 točk) ter tretje mesto pa je pripadlo Marjanu Kolarju iz Medvod (šest rib in 5240 točk). Tudi veterani smo zaključili spomladanski, prvi del tekem.. Trenutni vrstni red je: 1. Sandi Škrabar, 5 točk, 2. Danilo Bižal, 6 točk, in 3. Marjan Kolar, 8 točk (vsi so vpisali po 12 rib) in v jeseni nadaljujemo v Bohinju in Celju, mogoče še izpeljemo odpadlo tekmo v Mozirju.

Tekmovalci v mladinski konkurenci so izvedli samo dve tekmi v enem samem terminu. V soboto, 19. junija, so se v skromnem številu zbrali v Ajdovščini in tekmovali na reki Vipavi. Bil je nizek vodostaj in zelo težke razmere za mlade tekmovalce, zato je bil tudi ulov skromnejši. Kljub temu pa so dobili zmagovalce tekem. Na prvi tekmi je najbolje odlovil mladi tekmovalec z Vrhniko Nikola Polak, s tremi ribami je zbral 3680 točk, na drugem mestu je bil Žiga Brodnik z Bleda, s tremi ribami je zbral je 2320 točk, ter tretji Ambrož Paljk, sicer domačin, ki je tudi s tremi ribami zbral 2100 točk. Na drugi tekmi je bil ulov še skromnejši. Prvo mesto je pripadalo Žanu Čeperlinu iz Ljubna, ki je s tremi ulovljenimi ribami zbral 2060 točk, na drugem mestu je bil Ambrož Paljk, domačin, s tremi ribami in 1920 točk ter tretji Jakob Longar iz Novega mesta, ki je s tremi ribami zbral 1790 točk. Mladi tekmovalci bodo s prvenstvom nadaljevali v jeseni v Mozirju na Savinji in na Bledu na Savi Bohinjki.

Drago Ornik

34. ODPRTO PRVENSTVO SLOVENIJE ZA NAJBOLJŠO UMETNO MUHO 2021 IN
23. DRŽAVNO PRVENSTVO V VEZANJU UMETNIH MUH (NADNASLOV)

ZMAGOVALEC LETOŠNJEGA NATEČAJA PONOVO MARIJO KOZINA S HRVAŠKE

V uvodniku k letošnjemu poročilu si dovolim osvetliti vezanje umetnih muh kot dejavnost, ki zaznamuje muharjevo pot. Večina muharjev se v vezanje poda ob spoznanju, da »reševanje« umetnih muh z bližnjih grmov za vsako ceno ni dejavnost, ki bi smela pokvariti še en dan za vodo. Pri drugih zanimanje spodbudi prihranek pri umetnih muhah, ki naj bi ga investicija v vezalni material in osnovna vezalska znanja prinesla na koncu leta v muharjevem proračunu. Pa realnost oziroma računica ni tako preprosta. Po izkušnjah večine vrstnikov je ravno nakup vezalnega materiala jama brez dna. No, sčasoma ugotovimo, brez katerih materialov ne moremo shajati in kateri so odveč – postajamo racionalni ali pa tudi ne. Tako kot na vsaki poti, tudi ob vezanju umetnih muh rastemo, širimo osnovno muharsko znanje in postanemo kompetentnejši muharski sogovornik. Predvsem pa gre za dejavnost, ki oplemeniti muharja in definira njegovo sobivanje z reko. Dovolim si zapisati: »Odpri mi muharsko škatlo in povem ti kako, včasih pa tudi kaj uloviš.«

Kot večina človekovih prostočasnih aktivnosti tudi ta omogoča širjenje obzorja in le posameznik določi meje ter smer napredka. Seveda le redki posamezniki večšine izpilijo do take mere, da postanejo mojstri te »obrta«. Zadovoljni smo, da nekateri med njimi svoje znanje predstavijo na našem natečaju.

V letu 2021 je Muharska vezalska komisija pri Ribiški zvezi Slovenije (RZS) razpisala 34. Odprto prvenstvo Slovenije za najboljšo umetno muho, ki že 23. leto zapored šteje tudi kot Državno prvenstvo v vezanju umetnih muh. Do roka za oddajo izdelkov je na naslov Ribiške zveze Slovenije prispelo 65 posnetkov iz kar petnajstih držav: Avstrije, Bolgarije, Hrvaške, Italije, Islandije, Nemčije, Norveške, Poljske, Romunije, Rusije, Srbije, Španije, Švedske, Švice in Slovenije. Nekatero pošiljke z muhami so prispele v Slovenijo z večmesečno zamudo, čeprav so bile poslano pravočasno in v zahtevanem roku. Domnevamo, da so glavni razlog za to

zamude v mednarodnem poštnem prometu, ki jih je povzročila kriza zaradi covid-19.

Ocenovalni postopek je ustaljen, tako da kodirane izdelke ocenimo z ovrednotenjem naslednjih značilnosti: razmerji med vezalnimi prvini, trdnosti in tehnične dovršenosti vezave, ustreznosti izbire gradiv, splošnega vtisa in inovativnosti izdelka. Po končanem ocenjevanju preračunamo skupno število točk za posamezni posnetek in jih strokovna služba RZS naknadno verificira s podatki o vezalcih. Komisija je tudi letos ocenjevala v nespremenjeni postavi: predsednik Luka Hojnik in člani Matej Delak, Luka Lukman, Vladimir Mikec – Mikki in Saša Erlih.

Letošnje ocenjevanje je potekalo tik po zrahljanju ukrepov za preprečevanje širjenja virusa covid-19. Zaradi aktualnih omejitev in z njimi povezanih negotovosti glede zbiranja smo morali ponovno odpovedati uradno podelitev ter tekmovalce obvestiti in najuspešnejšim posredovati nagrade

po pošti. Preden nadaljujem z nizanjem najboljših, le nekaj besed o natečaju skozi oči komisije. Absolutna zmaga odprtega prvenstva je letos šla ponovno na Hrvaško. Marijo Kozina je za eno točko premagal Dumitruja Gabriela Grebenisana z Islandije, tretje mesto pa je zasedel Manuel Chapa Martin iz Španije, s samo štirimi točkami manj od Marija Kozine. Veseli nas, da je enakomerna zastopanost posnetkov v vseh kategorijah, prav tako da je konkurenca res vseevropska oz. nekaj vezalcev celo presega te meje. Zato je naš natečaj široko prepoznaven. V enem od svojih vlogov ga je znani muhar, vezalec in YouTuber iz Montane Kelly Galloup poimenoval celo svetovno vezalsko prvenstvo. Na tem mestu velja poziv predvsem domačim vezalcem, da v še večjem številu predstavijo svoje znanje, saj je to zares edinstvena priložnost, da se primerjajo s kolegi v globalni konkurenci. Člani žirije se vsem sodelujočim zahvaljujemo za vloženi trud in izkazano zaupanje.

Rezultati

V skupni razvrstitvi Odprtega prvenstva je z izkupičkom 468 od 500 mogočih točk zmagal izreden posnetek iz kategorije realistični posnetki z naslovom MK – MayFly Metamorphosis 21 vezalca **Marija Kozina** s Hrvaške. Na drugo mesto se je s 467 točkami uvrstil posnetek Bumblebee fly **Dumitruja Gabriela Grebenisana** z Islandije. Tik za njim pa se je na tretje mesto s 464 točkami uvrstil **Manuel Chapa Martin** iz Španije s posnetkom Nymph Ephemeroptera v kategoriji ličinke in mokre muhe.

MK – MayFly Metamorphosis 21, **Marijo Kozina**, Hrvaška

Bumblebee fly, **Dumitru Gabriel Grebenisan**, Islandija

Nymph Ephemeroptera, **Manuel Chapa Martin**, Španija

V kategoriji potezanke je letos zmagal **Adrian Hauser** iz Nemčije s potezanko imenovano Hucho Streamer Zorro (441 točk), na drugo mesto se je uvrstil **Goran Ikrašev** iz Srbije s potezanko Strimer 021 (434 točk), na tretje pa švedski vezalec **Robin Pettersson** s posnetkom Bleeding Perch Candy (432 točk).

Nymph Mery, **Marijo Kozina**, Hrvaška

Bright Belly Heptagenia, **Simon Urbas**, Slovenija

V kategoriji potezanke je letos zmagal **Adrian Hauser** iz Nemčije s potezanko imenovano Hucho Streamer Zorro (441 točk), na drugo mesto se je uvrstil **Goran Ikrašev** iz Srbije s potezanko Strimer 021 (434 točk), na tretje pa švedski vezalec **Robin Pettersson** s posnetkom Bleeding Perch Candy (432 točk).

Hucho Streamer Zorro, **Adrian Hauser**, Nemčija

Strimer 021, **Goran Ikrašev**, Srbija

Bleeding Perch Candy, **Robin Pettersson**, Švedska

Med suhimi muhami je s 461 točkami prvo mesto dosegel **Marijo Kozina** s posnetkom MK – Zunzara 21, sledi mu **Borovin Evgenii Andreevich** iz Rusije z umetno muho Cutie eyes (443 točk), tretje mesto pa je osvojil vezalec iz Španije **Manuel Chapa Martin** s posnetkom Heptagenia Sulphurea (430 točk).

MK – Zunzara 21, **Marijo Kozina**, Hrvaška

Cutie eyes, **Borovin Evgenii Andreevich**, Rusija

Heptagenia Sulphurea, **Manuel Chapa Martin**, Španija

V kategoriji realističnih imitacij je zmagal **Marijo Kozina** s Hrvaške s posnetkom MK – MayFly Metamorphosis 21 (468 točk), na drugo mesto se je uvrstil **Dumitru Gabriel Grebenisan** z Islandije s posnetkom Bumblebee fly (467 točk) in na tretje **Konstantin Karagoyzov** iz Bolgarije z imitacijo Crayfish (448 točk).

MK – MayFly Metamorphosis 21, **Marijo Kozina**, Hrvaška

Bumblebee fly, **Dumitru Gabriel Grebenisan**, Islandija

Crayfish, **Konstantin Karagoyzov**, Bolgarija

Rezultati 23. Državnega prvenstva v vezanju umetnih muh

Odperto prvenstvo Slovenije za najboljšo umetno muho 2021 je tudi letos prineslo naslove slovenskih državnih prvakov v vezanju umetnih muh v vseh štirih kategorijah (ličinke in mokre muhe, suhe muhe, potezanke, realistični posnetki).

V kategoriji ličink in mokrih muh je zmagavalec **Simon Urbas** z imitacijo Bright Belly Heptagenia (442 točk), drugo mesto je pripadlo **Juretu Gombaču** s posnetkom Big Phil (359 točk), tretje pa **Mihi Sternadu** s posnetkom Caddis Pupa (336 točk).

Bright Belly Heptagenia, **Simon Urbas**

Big Phil, **Jure Gombač**

Caddis Pupa, **Miha Sternad**

MEDNARODNA PRVENSTVA

V kategoriji potezank je postal državni prvak **Jure Gombač** z imitacijo Perchy (399 točk), drugo mesto je pripadlo **Simonu Urbasu** s posnetkom Trouty (388 točk), tretje mesto pa **Matjažu Modru** s posnetkom Zonki (360 točk).

Perchy, **Jure Gombač**

Trouty, **Simon Urbas**

Zonki, **Matjaž Moder**

V kategoriji suhih muh je postal državni prvak **Jure Gombač** s posnetkom Oh My Deer (371 točk) pred drugouvrščenim **Miho Sternadom** s posnetkom Edvard (317 točk) ter tretjevrščenim **Sašom Mehmediko** s posnetkom Kobilica Lepotička (286 točk). V tej kategoriji smo prejeli samo tri muhe slovenskih vezalcev.

Oh My Deer, **Jure Gombač**

Edvard, **Miha Sternad**

Kobilica Lepotička, **Saša Mehmedika**

V kategoriji realističnih posnetkov je postal državni prvak **Kristjan Petelin** z imitacijo Kranjska sivka, na drugo mesto se je uvrstil **Martin Šircelj** z imitacijo Kamnenjarka. Žal smo v tej kategoriji prejeli samo dva posnetka slovenskih vezalcev.

Kranjska sivka, **Kristjan Petelin**

Kamnenjarka, **Martin Šircelj**

Nagrajene muhe bodo vključno z vsemi preostalimi postavljene na častno mesto v vitrinah z nagrajenimi muhami iz prejšnjih let.

Za konec se v imenu Muharsko-vezalske komisije RZS zahvaljujemo vsem sodelujočim in čestitamo zmagovalcem. Nadejamo

se vaše udeležbe na 35. Odprtem prvenstvu Slovenije v naslednjem letu in zares upamo, da se končno vidimo tudi na zaključni slovesnosti s podelitvijo nagrad »v živo«!

Mag. Saša Erlih, član MVK RZS
Fotografije: Luka Hojnik, predsednik MVK RZS

V SPOMIN

Janez Pintar

(1953–2021)

Kruta usoda je prekinila še eno, z delom bogato življenje. Umrli je naš dolgoletni tajnik, Janez Pintar. Član RD Tržič je bil od leta 1983. Ves čas je bil aktiven na športnem in organizacijskem področju, pa tudi varstvu narave. Bil je reden udeleženec delovnih akcij pa tudi član organizacijske ekipe že na prvem sedaj tradicionalnih piknikov. O tem priča tudi film, shranjen v arhivu RD. Posebej se je odlikoval pri organizaciji Svetovnega prvenstva v muharjenju leta 2012. Redno se je udeleževal ribiških tekmovanj in družabnih srečanj.

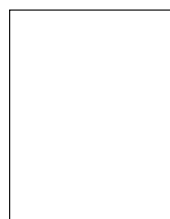
Od leta 1999 je bil tajnik ribiške družine. Zadnjega mandata zaradi bolezni žal ni mogel več dokončati. Bil je prejemnik številnih ribiških priznanj. V letu 2016 je prejel red za ribiške zasluge I. stopnje, zbor članov pa mu je v letu 2020 podelil naziv častnega člana.

Člani RD smo mu za njegov prispevek ribištvu in delu v organih hvaležni. Ostal bo v našem spominu!

RD Tržič

Janez Hvale

(1953–2021)

Avgusta nas je presenetila in globoko užalostila vest, da nas je v 70. letu starosti zapustil ribič, član RD Barje in prijatelj Janez Hvale. Bil je legendarni skladatelj, glasbenik in pisec besedil številnih znanih pesmi. Desetletja je deloval v domači pop in rock glasbi. Med leti 2006 in 2011 je kot kitarist obogatil ansambel Lojzeta Slaka.

V prostem času pa je bil Janez odličen ribič in še boljši prijatelj. Rad je lovil s plovcem, nastopal na ribiških tekmovanjih in uspešno zastopal ekipo veteranov RD Barje na državnih prvenstvih. Vsem ribičem so se nam v srce usedli njegova dobra volja, prijaznost in širok nasmeh. Svojcem dragega Janeza izrekamo iskreno sožalje! Barjanski ribiči ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

Z MUHO NA ŠČUKO

Nikoli ni prepozno, da se kaj novega naučimo ali preizkusimo. Tudi sam nisem izjema. Moja uradna ribiška zgodba se je začela z muharjenjem, ki je bilo dolgo edini način ribolova, ki sem ga poznal. Uradna zato, ker je javna skrivnost, da so vsi zagrizeni ribiči v mladosti najprej »raubšiči«, šele potem jih ljubezen do tega športa pripelje v varno naročje ribiških družin.

Ko sem ribiško dejavnost razširil na krapolov in lov plenilk, sem na muharjenje, roko na srce, za nekaj let kar malo pozabil. Pa se je tista prava ljubezen le vrnila. Ne v svojem polnem sijaju, ampak dovolj, da sem spet začel uživati tudi v muharjenju.

Lov ščuke z muharico sem sicer poznal že od prej, ampak nikoli mi niti na kraj pameti ni padlo, da bi se ga lotil tudi sam. Preprosto se mi je zdelo, da je vseeno lažje in hitreje loviti plenilke na način vijačenja. Dokler se ni bližal konec prejšnje, zame zelo uspešne sulčarske sezone. Bil je eden zadnjih dni pred lovopustom, ko sem čez dan neuspešno premetaval vabe po Kamniški Bistrici in takrat je prišel preblisk: »Kaj pa če bi poskusil sulca dobiti na muharico?« Ob takih dneh, ko ni in ni prijema, se vsak sprašuje, kaj bi še lahko naredil, da bi prišel tisti tako zeleni prijem. Tako sem tisti dan začel resno razmišljati o muharici, sulcih in nenazadnje tudi ščukah.

Začel sem brskati po spletu, gledal razne filme o muharjenju ščuk, postal sem bolj pozoren na objave o sulcih, ujetih z muharico, in odločitev je zorela. Sprva počasi, saj nisem imel ne opreme ne potezank. Je pa sprožila učinek snežene kepe, dokler si nisem rekel: »To je to, dajmo nekaj novega, cilj za letošnje leto je ujeti ščuko in sulca z muharico.«

In se je kepa zavalila. Zelo. Z veliko hitrostjo. Najprej je bilo treba najti opremo. Pravzaprav še najlažji del, saj sem vse, kar se potreboval, dobil v veliki ribiški trgovini v Domžalah.

Potem so na vrsto prišle potezanke. Kako do njih? Katere so dobre? Nekaj podatkov sem dobil na spletu, nekaj nasvetov mi je dal moj prijatelj Urban Žurbi, na koncu pa sem se vprašal, zakaj ne bi kar sam poskusil narediti potezank za ščuko. Če mi uspe nekako zvezati muhe za postrvi in lipana in celo ujeti nekaj nanje, bom menda že uspel zmetati skupaj nekaj vezalnega materiala tudi za velike potezanke.

A ni bilo vse tako preprosto. Material za vezanje potezank za ščuke ni ravno enak materialu za manjše muhe. No, če smo pošteni, delno je, ampak vse je precej večje. Pa se je začelo panično nakupovanje materiala. Dovolj močna nit, takšno in drugačno perje, bleščice, veliki trnki. In nikoli dovolj materiala! Vedno mi je nekaj manjkalo. »Še to, še tisto, saj potem imam pa vse,« sem si mislil. Napaka. Prav cibansko naivno sem pozabil, da v ribolovu nikoli nimaš vsega. Ko pa

Vsekakor je muharjenje eden najlepših načinov ribolova.

že misliš, da imaš, se vedno najde kakšna malenkost, ki je po navadi življenjsko pomembna ali pa začneš menjati opremo od začetka. Ni konca ne kraja pri ribiški opremi.

Da ne dolgovezim: uspelo mi je zvezati kar nekaj potezank, za katere sem upal, da bodo dejansko uspeli premamiti kakšno ščuko, ne pa da bodo poginile od smeha, ko jih bodo zagledale.

Potem je končno prišel dan D. Trenutek resnice. Čas za preizkus. Šel sem na lokalni ribnik, sestavljal palico, skrbno pritrtil kolesce in začel metati. »Huh, tale dvojni vlek pa ni tako enostaven, kot je mogoče videti na prvi pogled,« sem si mislil. Ampak je šlo. Iz meta v met bolje. Potem pa prvi naval adrenalina. Baaaaam! Prva ščuka je pograbila mojo potezanko. V trenutku mi je postalo vroče. Na mojo veliko razočaranje je bila ščuka manjša in se ni zapela. »Ok, saj bo šlo. Ne obupaj,« sem si rekel. Očitno sem nekaj že naredil prav, da je priletela

Za muharjenje velikih plenilk je nujna dovolj močna oprema.

Dober prijem ročaja in dovolj veliko kolesce sta osnova za dobre mete in uspešen boj z ribo.

Nekaj nasvetov izkušenih vezalcev, pregled kratkih posnetkov na spletu, kako vezati velike potezanke: končni rezultat pa je za začetek kar zadovoljiv.

Za začetek bo dovolj 😊

Trenutek, ko pade srce v hlače. Ali bo ostala zapeta ali ne?

Vežalnega materiala pa ni nikoli dovolj.

in v takšno zadovoljstvo. V nobenem primeru nisem pričakoval, da me bo tako »potegnilo«, saj še pred vsega tremi meseci o tem niti nisem razmišljal. Je pa brez dvoma nekaj novega, nekaj, kar ni samo mehansko v pomenu »vrzi, navijaj, ponovi,« temveč nekaj, kjer je treba nenehno razmišljati kaj počneš, kako delaš in predvsem zakaj. Prava osvežitev lastnega arzenala ribiških veščin.

Prve ne pozabiš nikoli!

Bila je prava lepota.

na vabo. Nekaj metrov pozneje ista zgodba. Manjša ščuka, spet zgrešen prijem, spet razočaranje.

Približno pol ure pozneje pa se je zgodil tisti magični trenutek, ki zapečati ribičevo usodo ščukarja z muharico. Potezanko sem vodil tik ob trsju, ko sem jo zagledal. Kot raketa je izpod trsja pograbila mojo potezanko in začelo se je zanimivo utrujanje. Utrujanje s kratkimi, a silovitimi pobegi, s skoki iz vode, kot bi imel lososa na drugi strani.

Noge so se mi tresle, saj je za muharico potreben drugačen pristop kot za palico za vijačenje. »Nikar se ne odpni,« sem si govoril in previdno popuščal vrvico. Ko pa se je ščuka znašla v podmetalki, me je preplaval občutek zmagooslavja in zadovoljstva. Veste, tisti občutek, ki ga poznamo samo ribiči, ki na svojo vabo ujamemo ribo. Sploh če je velika. Ta ščuka je bila velika, imela je krepko čez 90 cm. Prva ščuka na muharico, prva na potezanke lastne izdelave, pa že kar takšna mrcina. Veselje je bilo res nepopisno!

Kdo bi si mislil, da bo muharjenje na ščuko tako zabavno

Prvi cilj letošnjega leta sem že izpolnil, na drugega pa že komaj čakam. Odprtje sezone lova sulca in upanje na izpolnitev še drugega cilja: ujeti kralja naših voda na muharico in z umetno muho.

David Primožič

RIBIŠKA DRUŽINA AJDOVŠČINA

RD Ajdovščina deluje na območju lokalnih skupnosti občin Ajdovščina in Vipava, ki merita 352 km² in imata 22.500 prebivalcev, kar je 1,2 odstotka prebivalcev Slovenije. Najpomembnejši vodotoki so reka Vipava, reka Hubelj in ribnik v Dobravski krnici.

Zgornja Vipavska dolina je prepletena s številnimi potoki, ki jih družina uporablja za gojivitvene revirje. Ribiški okoliš RD Ajdovščina obsega območje zgornjega toka reke Vipave in reke Hubelj. Vodotoki omenjenega območja zajemajo površino približno 29 ha. Reka Vipava od izvira v Vipavi do tako imenovanega Kasovljskega jezua je v skupni dolžini 12 km glavna ribolovna voda družine.

Vsi pritoki reke Vipave, razen spodnjega Hublja, so namenjeni gojitvi salmonidov. Zgornji del Vipave ima salmonidni značaj, spodnji del pa

VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje
DOVOLJENE VABE: koruza, sadje, umetna muha, umetne vabe, vodni mah

TIP VODE: tekoča

Reka Vipava je del jadranskega porečja in ena izmed pritokov reke Soče. Revir predstavlja celoten tok reke Vipave, s katerim upravlja RD Ajdovščina. Ta revir delimo na dva dela, in sicer: Vipava Muharski revir ter ciprinidni revir. V revirju so skoraj vse vrste rib, od trofejnih

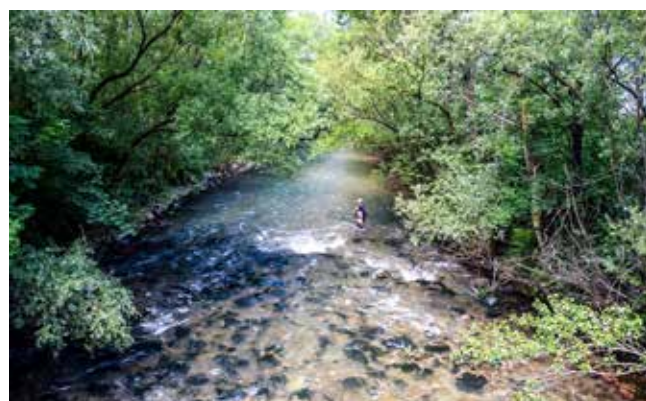
Znameniti Napoleonov most pri vasi Dolenje

Muhar sredi Vipave

mešanega. Vipavo poleg soške postrvi (riba Nature 2000), potočne postrvi, križancev in šarenke naseljuje populacija jadranskega lipana, katerega populacija se zadnja leta povečuje zaradi vlaganj in lastne drsti. Od krapovcev omenimo štrkavca, grbo, mreniča, primorsko zeleniko, pisano nežico, pisanca, mazenico, kaplja in linja.

V Dobravsko krnico redno vlagamo krape in skrbimo za njegovo bogato lovišče. Število članstva niha od 80 do 130. Usmeritve za delo v RD so oblikovane in temeljijo na ohranjanju domorodnih vrst rib, vključevanju v dejavnosti, ki jih prinaša NATURA 2000, skrbi za naravno okolje in prepoznavnost družine ter za negovanje dobrih in ustvarjalnih odnosov med člani, s sedanjimi ribiškimi družinami ter z ZRD Primorska.

Vipava je glavna vodna žila Vipavske doline.

Osnovni podatki

NASLOV: Vilharjeva ulica 40a, 5270 Ajdovščina
ELEKTRONSKA POŠTA: rd.ajdovscina@gmail.com
SPLETNI NASLOV: www.rd-ajdovscina.com

Preglednica 1: Članstvo v RD Ajdovščina 19. avgusta 2021

Kategorija	Število članov
Polnoletni člani	76
Pripravniki	8
Mladi, študenti	23

Ribolovni revirji

► Vipava

MOŽNOST RIBOLOVA: grba, klen, krap, križanec, linj, lipan, mrena, podust, potočna postrv, soška postrv, šarenka

► Hubelj

MOŽNOST RIBOLOVA: križanec, lipan, potočna postrv, soška postrv, šarenka

Soška postrv je kraljica Vipave.

Vipava izvira v naselju Vipava.

Vznemirljiv prizor, ko soška postrv z gladine pobira drobne žuželke.

Ribnik v Dobravski krnici je zanimiv za ribolov krapovcev.

VRSTA RIBOLOVA: muharjenje, vijačenje
DOVOLJENE VABE: umetna muha, umetne vabe
TIP VODE: tekoča

Reka Hubelj izvira nad Ajdovščino, in sicer iz treh slapov, ki so slikoviti predvsem v deževnem obdobju, ko reka pokaže tudi svoj hudourniški značaj. Tako kot Vipavo tudi Hubelj poseljujejo večinoma salmonidne vrste rib, zlasti soške postrvi, križanci in šarenke. Revir sega od avtocestnega mostu do sotočja z Vipavo. Za ribolov velja enotna ribolovna dovolilnica (kot za reko Vipavo).

Ribolov na Vipavi in Hublju pri članih vodimo ločeno, v ribolovni dovolilnici vsakič kot svoj revir. Za reko Vipavo velja kot doslej oznaka S, za reko Hubelj oznaka H, za revir ujemi in spusti U&S, ciprinidni pa C. Pred začetkom ribolova je treba v ribolovno dovolilnico vpisati oznako revirja in datum. V istem dnevu je dovoljen prehod med revirji ob ustreznem označevanju. Po uplenu ribe prehod v revir U&S ni več dovoljen. Pred vsako uplenjeno ribo je prav tako treba vpisati oznako revirja, v katerem je bila ulovljena.

► Ribnik v Dobravski krnici

MOŽNOST RIBOLOVA: grba, klen, krap, linj, mrena, podust
VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, talni ribolov
DOVOLJENE VABE: bojli, korusa, kruh, sadje, sir, vabe rastlinskega izvora
TIP VODE: stoječa

Umetno vodno telo je nastalo kot posledica melioracije Vipave. Napaja se z vodo iz reke Vipave. Globina vode je do 3 m. Ribnik obkroža drevje, ki nudi prijetno senco, poleg revirja so klopi za počitek in urejeno teleni parkirišče. Revir naseljujejo krap, linj, štrkavci, grbe, podusti, zulenike in mazenice. V ribniku lovimo od 1. januarja do 31. decembra.

Vežalske urice

Delo z mladimi je ena pglavitnih dejavnosti RD Ajdovščina. Mladi so sedanjost in prihodnost RD in športnega ribolova.

V RD organizirajo tako imenovane vežalske urice. To je dejavnost, ko mladi spoznavajo načine vezanja umetnih muh. Po navadi potekajo pozimi, ko ribolov na njihovih rekah ni dovoljen.

Poleg domačih vežalcev umetnih muh, ki skušajo mladim prikazati svoje znanje, pogosto gostijo tudi znane vežalce iz Slovenije, včasih pa tudi iz drugih držav. Lani jih je obiskal znani vežalec z Bavarske. Mladim je razkril svoje znanje o vezanju umetnih muh, pa tudi njihovo uporabo v praksi.

Vpis novih članov

V RD Ajdovščina vabijo predvsem ljubitelje muharjenja. Novi člani morajo pred vpisom vložiti pristopno izjavo za sprejem v RD na posebnem obrazcu, ki ga pridobijo na spletni strani RD. Pristopno izjavo nato naslovijo na sedež RD.

Polnoletni člani so upravičeni do 40 ribolovnih dni (po dodatnem plačilu letne ribolovne dovolilnice), osnovnošolci, dijaki, študentje, starejši in častni člani pa do 20 ribolovnih dni na reki Vipavi in do deset ribolovnih dni v revirju Dobravska krnica (ribolovna dovolilnica je že všteta v znesek članarine).

Mladinci in ribiči brez opravljenega ribiškega izpita lahko lovijo v spremstvu ribiškega mentorja ali drugega ribiča, ki ima opravljen ribiški izpit.

Mladinci so s članarino upravičeni tudi do udeležbe na ribiških taborih, ki jih organizira Zveza ribiških družin Primorske. V znesek članarine je vključena letna naročnina na glasilo Ribič, članarina v RZS in članarina v ZRD Primorska.

Vsak član ima pravico in dolžnost sodelovati na zborih RD, akcijah ribiškega upravljanja in kandidirati za posamezne položaje v organih RD. Vsak član mora pravočasno poravnati članarino in opraviti pet delovnih ur, česar pa so oproščeni zewlo bolni, invalidi in starejši od 70 let.

Uredništvo

Vir: spletna stran RD

Foto: arhiv uredništva

Z VSEMI MOČMI SI BOMO ŠE NAPREJ PRIZADEVALI ZA OHRANITEV UGODNEGA STANJA ZGORNJESAVINJSKEGA RIBIŠKEGA OKOLIŠA

Epidemija covid-19 je negativno vplivala tudi na delo RD Ljubno ob Savinji, ki upravlja z zgornjim delom Savinje, ki že desetletja velja za eno najboljših muharskih voda pri nas. Tudi v času krize se je potrdilo, da je usmeritev ribiškega upravljanja v RD Ljubno, da je ob trajnostni rabi rib kot predmeta ribolova treba zagotoviti in ohranjati tudi ugodno ekološko ter biotsko raznovrstnost vodotokov, edina pravilna in zagotavlja tudi hitro vračanje v normalne razmere. V RD Veliko pozornost namenjajo tudi skrbi za lastno ribogojstvo.

To zagotavlja, da ob naravni drsti, lahko dodatno vlagajo v vodo kakovostne domorodne vrste rib ter tako ohranjajo ribolov na zelo visoki ravni. V razgovoru s predsednikom RD Ljubno Gregorjem Križnikom in gospodarjem ter sočasno vodjo čuvajske službe Marijanom Mošmondorjem vam bomo v tokratni številki glasila Ribič predstavili, kako so v RD izšli iz pandemije covid-19, pomen njihovega lastnega ribogojstva za stanje ribjih populacij v Savinji in kakšen je danes ribolov, s posebnim poudarkom na turističnem ribolovu tujih muharjev, ki zelo cenijo muharjenje na Savinji.

Minulo muharsko sezono je zelo zaznamovala epidemija covid-19. Kako je vplivala na delo RD, kolikšen je bil izpad ribolova v letu 2020 glede na prejšnje sezone?

Gregor Križnik: Epidemija covid-19 je zelo otežila opravljanje dejavnosti RD in druženja ribičev. Zaradi omejitev gibanja, odločb o karanteni in drugih dejavnikov pa je tudi prenesla večji del bremena dela v družini na peščico članov, ožje vodstvo družine, ribogojško ekipo in čuvajsko službo. V letu 2020 smo zabeležili upad ribolova, tako pri domačih ribičih, še bolj pa pri tujih in tako sezono končali s približno 40 % manjšo prodajo dovolilnic kot sicer, kar pa je bilo zaradi že vsaj dve desetletji umnega gospodarjenja z vidika prihodkov kljub vsemu dovolj, da družina ni imela nikakršnih finančnih težav.

Ste imeli v času covid-19 kaj težav s povečanim krivolovom? Kako ste ga reševali?

Marijan Mošmondor: Krivolov se je v času covid-19 izjemno povečal, zlasti v prvem delu epidemije. Zato smo čuvajske službe v tem času še poostrili. Veseli smo, da nam je na pomoč priskočila Policijska postaja Mozirje, s katero zelo dobro sodelujemo, in Policijska postaja vodnikov službenih psov iz Celja. Letos je zaenkrat v okviru normale, kar je verjetno tudi posledica lanskih naporov. V našem okolišju imamo imenovanih 24 ribiških čuvajev, med katerimi sta tudi prvi in edini ribiški čuvajki. Le-ti izvajajo dnevno dežurstvo v paru, ožja skupina pa je dodatno pripravljena na hiter odziv v primeru prijave krivolova. Čuvaji imajo za svoje delo poleg toplotne kamere na voljo tudi druge sodobne pripomočke. Ponosni smo, da nam domačini, kajakaši in tudi tuji ribiči nemudoma sporočijo, če opazijo karkoli nenavadnega ob vodi. Brez dobro organizirane in srčne čuvajske službe je nemogoče govoriti o kakovostnem ribiškem upravljanju z okolišem. Veseli in ponosni smo, da so naši fantje in puncici to delo pripravljeno volontersko opravljati na tako visokem nivoju kot ga.

Kakšen je bil prvi del letošnje muharske sezone? Kakšen je ribolov?

Gregor Križnik: Če izvzamemo april in maj, ko zaradi omejitev pri prehajanju meje in zaprtja nastanitvenih kapacitet

Ribogojni bazeni v ribogojnici Ljubno za vzrejo potočne postvi so ustrezno zaščiteni pred plenilci in za boljše počutje rib tudi delno osenčeni.

Savinja v Ljubnem je znana po zelo dobrem staležu domorodnih ribjih vrst, predvsem čudovito obarvanih potočnih postvi.

Lepa potočna postrv, ki jo je stalni gost iz Švice ujel v Savinji.

Večerni skok na Savinji je nepozabno doživetje za vsakega muharja.

praktično nismo imeli gostov, se je sezona nato prevesila v fantastično, tako z vidika obiska kot tudi dobrega ribolova. Žal pa moram biti na tem mestu kritičen do države, njenih služb, pa tudi lokalnih skupnosti. Povsem prosto dostopanje do vode in druge nanjo vezane, vsem prosto dostopne aktivnosti, stihijsko širjenje kampov v neposredni bližini rek, ne le da onemogočajo nemoten ribolov v poletnih mesecih, ampak tudi izredno vplivajo na ekosistem, saj dejansko zelo vznemirjajo ribe ter onemogočajo njihovo normalno hranjenje oziroma bivanje rib na teh območjih. Koncesije in njihove višine pa ostajajo enake oziroma kljub vsem tem negativnim vplivom o tem nihče niti ne razmišlja. Plačujemo pa jih le in samo ribiči. Vpliv množičnega turizma na slovenske vode je bistveno prevelik. Prihodnost in rešitev je omejen butični turizem, ki bi ob manjši obremenitvi voda lahko dal enake prihodke.

RD Ljubno je znana, da veliko pozornosti namenja ribogojstvu domorodnih potočnih postrvi. Kakšne so vaše vzrejne zmogljivosti in kako gledate naprej?

Gregor Križnik: Izhajamo iz naše opredelitve, da poskušamo z okolišem, ki nam je zaupan, trajnostno ribiško upravljati skladno s Programom upravljanja rib, Ribiškogojitvenim načrtom in Letnim načrtom gospodarjenja. Skrbno pazimo, da je kakovost rib v naših vodah na najvišjem mogočem nivoju. Zato si v prvi vrsti prizadevamo varovati in zaščititi naravne, „divje“ ribe, ki so se uspele prilagoditi na vse spremembe v okolju, preživeti vse ujme in uiti plenilcem. Glede na ribiškogojitvene načrte moramo dodatno vlagati tudi ribe iz ribogojstva. Pri tem pa zelo pazimo, da so tudi te zares kakovostne. Na prvem mestu sta kakovost in zdravstveno stanje teh rib. Cena je sekundarni dejavnik. Pri tem je velika prednost, da imamo lastno ribogojstvo, kjer vzrejamo izključno domorodne ribje vrste. Lastni vzreji rib za poribljavanje namenjamo posebno pozornost.

Imamo lastno vališče v Podvolvljeku, ki ima zmogljivost

350.000 iker in 50.000 enoletnih mladice ter lastno ribogojnico za vzrejo potočnih postrvi na Ljubnem, ki ima zmogljivost okrog štiri tone.

Pri zagotavljanju lipanovih mladice dobro sodelujete tudi z RD Bled in Zavodom za ribištvo Slovenije.

Marijan Mošmondor: Res je. Zelo dobro sodelujemo z obema. Nimamo lastne vzreje lipana. Zato jih kupujemo na trgu, kjer je zelena starostna kategorija na voljo, prednost pa dajemo ribam, ki so vitalnejše. Vlagamo predvsem lipane starosti eno in dve leti. Imamo tudi lastno gojitveno strugo – Kolenčevo strugo, kjer vložene mladice lipana v sonaravni vzreji izredno dobro uspevajo.

Velika težava so in negativno vplivajo na vodo gozdne vlake.

Gregor Križnik: Samo v Zgornji Savinski dolini je več kot 4000 km gozdnih vlak. Veliko je na novo zgrajenih po žledolomu, vetrolomih, veliko pa je tudi slabo vzdrževanih. Zaradi erozije ob čedalje pogostejših ekstremnih padavinskih dogodkih so velik vir vnosov sedimenta v vodo. Le-ta posledično povzroča težave pri drsti rib, sediment pa prihaja tudi v ribogojnico. Organska obremenitev vodotokov zaradi vnosa organskih snovi iz gozda zaradi povečane erozije je strahotna. Prav tako zapolnjenost prodnatega dna vodotoka, kar poleg degradacije drsti onemogoča tudi rast in razvoj vodnih insektov. Na tem področju pristojne službe, zavodi oziroma organizacije v zadnjem desetletju niso storile popolnoma ničesar. Zato se nam porajajo vprašanja, na katera upravljalci ribiških okolišev želimo odgovore. Nujno bi bilo izvesti ustrezno oceno ekološkega stanja vodotokov, količino biomase na hektar vodne površine in ugotoviti stanje bioindikatorskih organizmov. Svoje dodaja še izdatno gnojenje travnikov, po navadi v spomladanskem času med deževjem, ko je zemlja že tako namočena in prvi dež vse spere neposredno v vodotoke.

Enoletne mladice potočne postrvi iz vališča v Podvolovljeku

Za vališče v Podvolovljeku že dolga desetletja vestno skrbi ribogojec Zdravko Kladnik, po potrebi pa mu na pomoč radi priskočijo tudi drugi člani.

Zarod potočne postrvi v enem od valilnih korit vališča Podvolovljek

Kako je letos z ribolovom? Kako je z vračanjem tujih ribičev?

Gregor Križnik: Ribolov se počasi vrača v normalne tirnice. Tudi tujci se vračajo. Pri tem imamo veliko prednost, ker je velika večina tujih ribičev naših stalnih gostov. Tudi v času covid-19 smo jih redno obveščali o dogajanju, z njimi imamo tako rekoč stalno komunikacijo prek elektronskih medijev in so tako osebno v vseh jezikih ažurno seznanjeni, kakšni so pogoji za vstop v državo, kako je z nastanitvami, kje lahko opravijo teste za vrnitev domov in drugo. Pri nas se zelo dobro počutijo, zato se radi vračajo. Izjemno cenijo, ko vidijo, da se denar od prodaje dovolilnic dejansko vrača v vodo in gospodarjenje z njo. Dobro sodelujemo z nastanitvenimi kapacitetami v dolini in ponudniki gostinskih storitev. Nenazadnje v lokalne skupnosti pripeljemo okrog 2000 nočitev tujih gostov, in to brez finančnih vložkov lokalnih skupnosti in države.

Kakšno pa je v zadnjem letu stanje s plenilci?

Marijan Mošmondor: Stanje se slabša. Kormorani so se lani in letos zadržali mesec dlje kot običajno. Prav tako so mesec prej prišli na naše vode. Še v začetku aprila smo v Lučah opazili jato 285 ptičev, kar imamo tudi fotodokumentirano. Vzpostavili smo stalno dežurstvo za opazovanje premikov kormorana in plašenje skladno z veljavno odločbo. Letos je bilo po odločbi MOP na celotnem porečju Savinje dovoljeno odstreliti 21 osebkov, kar je norčevanje iz ribičev, rib in slovenskih voda. Zlasti zato, ker gre za jate, ki prenočujejo na območju Velenjskega jezera in spodnjega dela Savinje, kjer vznemirjanje in odstrel nista dovoljena. Po drugi strani pa namesto učinkovitega ukrepa odvrčanja z odstrelom samo plašenje ne prinese zelenih rezultatov in upam si trditi, da negativno vpliva tako na same kormorane, ki morajo zaradi porabljene energije pleniti še več, zlasti pa na druge obvodne živalske vrste. Nismo privrženci pobijanja vsevprek. Vendar se je treba zavedati, da veliki kormoran ni ptica iz naših krajev in da potočna postrv pa tudi lipan nista njen primarni plen in zato kot tak nimata razvitega obrambnega mehanizma množičnosti jatnih rib nižinskih vodotokov. Zato so v zimskem času zaradi drsti in mraza v tolmunih skoncentrirane postrvi in lipani ob plenjenju kormoranov vnaprej obsojeni na smrt, saj se zaradi čedalje nižjih vodostajev in zaradi toplejših zim brez ledu na vodotokih praktično nimajo kam skriti. Veseli smo, da zelo dobro sodelujemo z lovskimi družinami Ljubno, Luče in Solčava, ki v okviru zakonsko dovoljenih možnosti pomagajo z odstrelom. Vedno večja težava postajajo tudi race žagarice, saj smo jih v zimskem in spomladanskem času samo med Lučami in Ljubnim opazili kar 15. Ne smemo pozabiti niti sive čaplje. Absolutno smo za zaščito vseh ogroženih živalskih vrst. Vendar le, dokler so ogrožene. Omenjeni plenilci že dolgo niso ne ogroženi, še manj pa redki. Zato bi bilo treba resno razmisliti, kako naprej. Žal je človek preveč preoblikoval svet. Vidra je bila v naših vodah že od nekdaj in je v tem prostoru domorodna vrsta. Je pa res, da je v zadnjih nekaj letih očitno njena populacija dosegla nek vrhunec. Vendar posebnih sprememb v ribjih populacijah nismo opazili, z izjemo v manjših potokih, ki so zaradi neprehodnih pregrad za potrebe malih hidroelektrarn povsem ločeni od matičnih vodotokov. Tam pa so ribe dobesedno izginile. Če bi slovenski ribiči toliko energije vložili v boj proti regulacijam vodotokov, kot je zadnja leta v razprave glede vidre, bi bile vse slovenske vode gotovo lepše in bistveno bolj polne rib.

Borut Jerše

Foto: Gregor Križnik

TABOR MLADIH RIBIČEV V RAČAH

Od 6. do 8. avgusta je Ribiško društvo Rače, ki deluje v sklopu Ribiške družine Maribor, po enoletnem premoru ponovno pripravilo tradicionalni tabor mladih ribičev – malo šolo ribolova. Pri organizaciji tabora je račkim ribičem tudi letos finančno priskočila na pomoč Občina Rače - Fram. Na taboru je letos v treh dneh sodelovalo 23 mladih ribičev, ki so ob jezeru ob ribiškem domu Ribiškega društva Rače v Račah preževali tri čudovite poletne dni počitnic v ribolovu in prijetnem druženju.

Mladi so ob jezeru ob ribiškem domu Ribiškega društva Rače v Račah preževali čudovite tri poletne dni počitnic v ribolovu in prijetnem druženju. Foto: Ervin Matevžič.

Predsednik Ribiškega društva Rače Silvo Koren skupaj z mladimi ribiči, ki so z veseljem pojedli ribje jedi, ki so jih pomagali skuhati. Foto: Borut Jerše.

Vodja tabora je bil Damijan Simič, ki mu je pomagalo še osem mentorjev. Skupaj so otrokom tudi letos pripravili pisan program aktivnosti. Alenka Weiss in Miran Mesarec - Čoka pa sta poskrbela za dobre, čudovite zajtrke, kosila in večerje otrokom. Za prijetno razpoloženje je poskrbel tudi čarovnik Grega, ki je obiskal mlade ribiče. Ob tradicionalnem programu spoznavanja sladkovodnega ribištva, rib, tehnik ribolova in seveda ribolovu so tokrat spoznali tudi delček skrivnosti priprave sladkovodnih rib. V programu letošnjega tabora je kuharski mojster Gojko Škorič mladim pomočnikom predstavil, kako

Gojko je mladim predstavil, kako lahko pripravimo okusno jed iz sladkovodnih rib. Foto: Borut Jerše.

Udeleženci tretjega dneva male šole ribolova z mentorji. Foto: Ervin Matevžič.

Na mladih svet stoji

Stara modrost pravi, da na mladih svet stoji. To velja tudi za ribičijo. Povprečna starost članov RZS je visoka. Če želimo kot pomembna organizacija civilne družbe obstati, moramo vse moči usmeriti v delo z mladimi. Pri tem je zelo pomembno, da mladim ribičem predstavimo vse bistvene naloge in poslanstvo naše organizacije – skrb za zdrave vode in ribji življenj v njih, čisto naravo, ribolov in odnos do rib, tovarištvo in bogato tradicijo ribištva na Slovenskem. V 140-letni tradiciji sladkovodnega ribištva na Slovenskem je več generacij vgradilo obilo dela in ljubezni v razvoj sladkovodnega ribištva, ki terja vse naše spoštovanje. Po drugi strani pa nas zavezuje, da to tradicijo nadaljujemo in vse svoje znanje prenesemo tudi na mlade. Le če nam bo uspelo, da v mladih vzbudimo ljubezen do narave, voda, rib in ribičije, bodo tudi oni lahko uspešno nadaljevali to tradicijo. Menim, da je zelo pomembno, da skozi ribičijo mladi razvijajo tovarištvo, medsebojno spoštovanje in spoštovanje do rib in etičnega načina ribolova. Prav mladinski tabori, pod vodstvom strokovno usposobljenih mentorjev, so lahko zelo dobra oblika dela z mladimi, kjer jim na neposreden in nevsiljiv način lahko predstavimo vse vidike sladkovodnega ribištva. Ribiči smo v svojem bistvu lovci, česar se nam ni treba sramovati. Nič ni narobe, če ujeta ribo tudi na etičen način uplenimo in pojemo. Slovenija je obdarjena s številnimi različnimi sladkovodnimi ribami, od katerih je za nas ribiče zanimivih blizu 30. Ribe so pomemben del prehrane ljudi po vsem svetu in prav je, da mladi spoznajo tudi ta vidik ribolova. Z ujetimi ribami pa moramo ravnati spoštljivo in jih v okviru dovoljenega števila upleniti le toliko, kolikor jih bomo pojedli.

lahko pripravijo okusne jedi iz sladkovodnih rib. Mladi so z velikim zanimanjem prisluhnili Gojkovemu bogatemu znanju in tudi pomagali pri pripravi dveh jedi, ribjih ražnjičev, paniranih v japonskih drobtinah, z omako in krpa s pršutom in sirom na krompirju z zelenjavo. Vse skupaj pripravljene jedi so tudi z veseljem pojedli za kosilo, ki se je še kako prileglo po vseh dopoldanskih aktivnostih.

Recepte za pripravo ribjih jedi, ki jih je Gojko Škorič pripravil skupaj z mladimi ribiči, bomo predstavili v oktobrski številki glasila Ribič.

Borut Jerše

TABOR MLADIH RIBIČEV RD VELENJE 2021

Mladi člani RD Velenje zaslužene počitnice tradicionalno začnejo s taborom mladih ribičev ob Škalskem jezeru. Kljub težavam z virusom nam je tudi letos uspelo organizirati tabor v času od 25. do 26. junija 2021.

Zaradi omejitev je spanje v šotoru letos odpadlo, uspeli pa smo izpeljati celodnevne aktivnosti po predvidenem načrtu. Otroci so spoznavali različne tehnike ribolova, kot so muharjenje, vijačenje plenilk in že tradicionalno beličarjenje. Oba dneva nas je spremljalo vroče poletno vreme, tako da smo večino časa preživeli ob Škalskem jezeru.

Udeleženci tabora

Tabora so se udeležili Urh Bezjak, Matija Bakač, Nace Presker, Etinej Šimek Šumah, Lovro Petkovnik, Megi Štih, Žan Ucovnik, Luka Tunanovič, Kristijan Podbevšek Kumer, David Napotnik in Aljaž Hribar. Na taboru so se mladi ribiči seznanili z naslednjimi vsebinami:

- priprava ribolovnega pribora za ribolov
- izvajanje ribolova
- pribor za vijačenje in prikaz vijačenja ribojedih rib
- izvedba tekmovanja za prvaka RD Velenje v kategoriji U10 in U15
- vezenje umetnih muh in prikaz muharjenja
- talni ribolov
- športne in družabne igre

RD Velenje gospodari z zgornjim tokom reke Pake, ki je v celoti salmonidna voda. V njej so naseljene izključno potočne postrvi, lipani, pohre in kaplji. Kot ribolovna tehnika je dovoljeno muharjenje, zato smo na letošnjem taboru več pozornosti namenili tej tehniki ribolova. Na tabor smo povabili znanega vezalca umetnih muh, Iva Ribiča, ki je otrokom pokazal osnovne tehnike vezanja umetnih muh. Čeprav se večina še ni srečala s tehniko muharjenja, je bilo zanimanje mladih ribičev veliko in z odprtimi usti so poslušali komentarje, ki jih je izkušeni Ivo predajal medtem, ko so v primežu nastajali najbolj značilni primerki umetnih muh. V sklopu tabora smo uspeli izpeljati tudi tekmovanje za prvaka ribiške družine v kategorijah U-10 in U-15. Tekmovalci so dosegli naslednje rezultate:

U-10

1. Urh Bezjak (626 g)
2. Nace Presker (438 g)
3. Lovro Petkovnik (317 g)
4. Kristijan Podbevšek Kumer (177 g)
5. Megi Štih (107 g)

U-15

1. Luka Tunanovič (3269 g)
2. Matija Bakač (644 g)
3. David Napotnik (422 g)

4. Etinej Šimek Šumah (112 g)
5. Žan Ucovnik (0 g)
6. Aljaž Hribar (0 g)

Tabor je minil v zadovoljstvu udeležencev, ki so preživeli dva nepozabna dneva ob ribiškem druženju in spoznavanju ribiških veščin. Za

Prikaz vezanja umetnih muh

Ribolov na tekmovalni trasi

prehrano je bilo poskrbljeno v ribiškem domu, kjer je najemnik lokala Jernej Šporin poskrbel, da je bilo na jedilniku vedno kaj okusnega po željah udeležencev.

V zadnjem obdobju v RD Velenje namenjamo veliko časa in energije za delo z mladimi. Tako nam je uspelo v zadnjih treh letih število mladih članov povečati za več kot 100 %. Spodbudne rezultate je prinesel ribiški krožek, ki ga mentorji mladih ribičev izvajamo vsak petek od 16. do 19. ure. Krožka se lahko udeležijo vsi otroci v starosti do 15 let brez obveznosti, da bi se morali zato včlaniti v ribiško družino. Večino otrok potem uspemo tako navdušiti za ribolov, da se z veseljem vpišejo v ribiško družino.

Za dobro izvedbo tabora in predvsem, da je tabor minil brez neljubih dogodkov, velja zahvala mentorjema mladih ribičev Aleksandru Rožmanu in Niku Vivodu, gospodarju Ivanu Kumru, predsedniku Jožetu Šumahu in našemu članu Ivu Ribiču, ki je nesebično delil svoje znanje o vezanju umetnih muh.

Niko Vivod

POPOLN RIBIŠKI DAN

V sredo, 4. avgusta, sem se z ribiškim kolegom Igorjem odpravil na krapolov. Ob 7. zjutraj sva se odpravila na jezero Mola pri Ilirski Bistrici.

Na začetku letošnjega avgusta sem na Moli pri Ilirski Bistrici preživel izjemen ribiški dan. To je le eden od številnih krapov, ki sem ji ujel tisti dan.

Igor je izkušen krapar in tekmovalec, zato sem si želel loviti z njim, da bi me naučil kaj novega. Doslej sem bil le nekajkrat na ribolovu krapa. V svežem jutru sva prišla do jezera in se postavila na lovno mesto številka dve. Igor je pripravil opremo, jaz sem mu pri temu pomagal. Ko je bila oprema na mestu, sva na trnek dala vabo in jo vrgla na določeno mesto. Že po desetih minutah sem imel prvi prijem in po kratkem boju v podmetalko zajel krapa, težkega okrog 6 kg. Zdelo se je, kot da bo pravi dan za krapolov.

Res se je tako izkazalo, saj sva z Igorjem ujela kar nekaj lepih krapov. Moj šesti je bil že pravi borec, z njim sem se bojeval približno 15 minut. Ko je bil na suhem, je bil res videti prava »zverina«. Tehtnica je pokazala katr 15 kg. Res sem bil zelo vesel, saj tolikšnega krapa v živo še videl nisem, kaj šele ujel ali držal v rokah.

Z ribolovom sva nadaljevala, bilo je že okrog treh popoldne, ko se je moj piskač znova oglasil. Po Igorjevem navodilu sem se lotil ribe in že pod težo palice sem čutil, da bo spet eden od večjih krapov. Na palici in ribiškem kolescu se je videlo, da je prijel orjak. Zavora na kolescu je popuščala in spuščala vrvico, jaz pa sem na palici že čutil utrujene roke. Trajalo je

Razveselil me je prijem tega 15-kilogramskega lepota. Za spomin sva se fotografirala s prijateljem Igorjem Petkovičem (na levi).

Za piko na i popolnemu ribiškemu dnevu na Moli je poskrbel tale 17 kg težak krap, ki naj bi bil tudi najtežji krap v tamkajšnjem revirju. Bil sem izjemno vesel!

več kot 25 minut, da sem uspel lepota pripeljati do obale. Bil je ogromen krap in ostal sem brez besed. Od navdušenja in čustev sem celo spustil solzo sreče, navdušen pa je bil tudi Igor. Ko so s sosednjega ribolovnega mesta ribiči videli, da je krap res velik, so naju prišli pogledat in čestitat. Krapa smo stehali in tehtnica je pokazala dobrih 17 kg. Neverjetno!

Kot mi je povedal Igor, naj bi bil to najtežji krap, ki so ga ribiči ujeli na jezeru Mola. Tako se je moj kraparski dan končal poln veselja in sreče. Ta dan mi bo za vedno ostal v spominu, se pa že veselim nadaljnjih ribolovnih dni, ki se bodo končali morda s še težjim krapom. Takrat bom ponovno opisal svojo življenjsko zgodbo.

Tilen Škrlič

POGLEDI MLADEGA RIBIČA NA RIBOLOV

Spoštovani bralci glasila Ribič! Moje ime je Jože in sem dedek mladega ribiča Gala, ki se zadnje leto intenzivno ukvarja z ribolovom. Star je trinajst let in pol in je mladi član RD Kočevje in RD Ribnica. Sam sicer nisem ribič, vendar sem kot otrok zelo rad lovil ribe v bližnjem potoku, ki je tekel blizu našega nekdanjega doma. V času mojega službovanja sem se posredno srečeval z ribištvom pri nujenju pomoči ribiškim čuvajem, imam pa tudi kar nekaj znancev, ki so ribiči. Namen tega sestavka je želja, da bi se čim več mladih začelo ukvarjati z ribolovom, kjer doživljamo pristen in neposreden stik z naravo.

Gal se je prvič srečal z ribolovom na morju in tako se že več let z velikim veseljem ukvarja z morskim ribolovom. Ujel je že kar nekaj lepih orad, brancinov in tudi romba. Za letošnje poletje na morju sta z njegovim prijateljem, ki je prav tako mladi ribič, že nabavila vse potrebno za morski ribolov. V svojem prostem času si z velikim zanimanjem ogleduje reportaže o ribolovu in tudi na tak način pridobiva znanje o ribištvu.

Večkrat se z njegovimi vrstniki, ki so prav tako ribiči, odpravimo na ribolov na prelepo Kolpo. Veliko veselje in užitek je opazovati vnuka in njegove prijatelje, tudi mlajšega vnuka, ki je star deset let, pri njihovem ribolovu, pri tem pa jim kdaj pripravim tudi kakšen okusen prigrizek in skrbim za varnost ter dobro počutje. Prvi tak ribolov je bil lani junija, ko je ujel svojo prvo sladkovodno ribo, in sicer zelo lepo mreno, dolgo 41 cm, ki smo jo po ulovu vrnili v njeno domovanje. Pogosto se z ribolova vrnemo, ne da bi kaj ujeli, toda čar ribolova je tudi v samem opazovanju dogajanja v vodi in dogajanju z vabo.

Pri spoznavanju posameznih vrst ribolova je Galu priraslo k srcu muharjenje, ki je med ribiči zelo priljubljeno, a tudi zahtevno. Za to dejavnost je bilo treba nabaviti nekaj posebne opreme (muhe, oblačila ...). Počasi, a vztrajno se še vedno uči, saj potrebuje široko paleto teoretičnega in praktičnega znanja. Od cenjenega gospoda dr. Božidarja Voljča je dobil v dar knjigo Muharjenje. Ravno v tem času se dogovarja z enim od članov RD Kočevje, da bi postal njegov muharski mentor. Nekaj začetnih osnov v praksi z muharjenjem je Gala naučil njegov sorodnik, ki se prav tako ukvarja z muharjenjem, počasi pa pridobiva znanje z muharjenjem na reki Kolpi. Kljub začetnim korakom je tudi s tem načinom ribolova ujel že lepega lipana in, kot jaz temu pravim: »Vaja dela mojstra!« Preizkusil se je tudi že z uporabo potezanke. Pri tem je Gala opazoval izkušen ribič Slavko, ki je pristopil k njemu in ga na hitro poučil o načinu metanja potezanke, ki se zdi zelo zahtevno. Z ribolovom, še posebno z muharjenjem, smo zaradi neugodnih vremenskih razmer in prevelikega vodostaja reke Kolpe morali za nekaj časa prekiniti, saj je varnost na prvem mestu.

V vremensko dokaj neugodnem času je Gal ribaril na reki Rinži, kjer je pretežno lovil rdečeperke, navdušil pa se je tudi nad krapolovom. Prvi resnejši krapolov je bil v sosednjem kraju v Črnem potoku, kjer je manjši ribnik, ki mu domačini pravijo Črni kal, vendar ni zabeležil ulova. Povsem naključno pa smo pred dnevi v Kočevju kupovali nekaj ribiških potreščin in prijazen prodajalec nam je omenil, da ribniški ribiči konec maja organizirajo tekmovanje mladih do 18 let v krapolovu in lepo bi bilo, če bi se ga udeležilo tudi nekaj mladih ribičev iz Kočevja. Gal se je o tem pomenil s starši, ki so v to z veseljem privolili. Tako so se Gal in še štirje njegovi vrstniki iz Kočevja udeležili tekmovanja, ki je potekalo v prelepem ambientu ribnika v Prigorici. Tekmovanja se je udeležilo petnajst mladih ribičev, cilj pa ni bil le dobiti nagrado, ampak predvsem druženje in spoznavanje mladih ribičev. Tekmovanje je bilo vzorno organizirano in za Gala je bilo to prvo ribiško tekmovanje. Po končanem tekmovanju so ga izžrebali za »tolazišno« nagrado, ki je je bil zelo vesel.

Gala je ambient z zgledno urejenim ribolovnim prostorom s prekrasnim ribnikom, ob katerem stoji ribiški dom RD Ribnica, tako navdušil za krapolov, da se je v dogovoru s starši takoj včlanil. Postal je mladi član RD Ribnica in dobil letno ribolovno dovolilnico. Še istega dne, 1. junija, je Gal imel, kot temu rečemo, lepo ribiško srečo, saj je med krapolova na ribniku ujel kar pet zelo lepih krapov, dolžine od 50 do 67 cm in teže od 5 do 7 kg. Veselje je bilo pri vsakem ulovljenem krapu nepopisno. Nekaj najlepšega je, ko vidiš, kako je vnuk srečen in vesel, saj je res doživel ribiško srečo, a povsem brez znanja in spretnosti le ni šlo.

Ribolov sva hitro ponovila in na istem mestu je nekaj dni pozneje ulovil še štiri zelo lepe krape, ki so tehtali od 5 do 8 kg. Poudariti moram, da sem pri vsem skupaj kar dober pomočnik. Zelo sem vesel, srečen in ponosen, da se vnuk med drugimi športnimi dejavnostmi ukvarja tudi z ribolovom in mu tudi v prihodnje želim »dober prijem«!

Jože Poštrak

Prva ulovljena mrena v družbi bratca Maja in prijatelja Jake. Reka Kolpa, Laze pri Predgradu.

Galov prvi ulovljeni krap iz ribnika Prigorica (RD Ribnica)

Galova trofeja, 7 kg težak krap iz ribnika Prigorica (RD Ribnica)

RIBOLOV V SREDIŠČU GLAVNEGA MESTA

Kakšni dve desetletji in pol nazaj, ko sem bil malo starejši, kot sta fanta sedaj, sem bil zelo nezahteven ribič. Veliko večino svojih ribolovnih datumov sem izpolnil poleti, lovil pa sem v glavnem »na curku«. Tako smo dejali izlivu rečice Gradaščice v Ljubljano, v Trnovem, nedaleč od centra Ljubljane. Glavni razlog za to je bila velika količina rib, ki vedno plava tam. Predvsem poleti je v Ljubljani precej nizek nivo kisika v vodi, Gradaščica pa dovaja svežo vodo, polno hranil. Tako se ribe redno zadržujejo v tamkajšnjem delu Ljubljane in kjer je veliko rib, tam je tudi veliko ribičev.

Ko sem v preteklosti lovil tam, na Ljubljani v bistvu še ni bilo ladjic in tudi drugih plovil je bilo precej manj, tako da je bil ribolov veliko prijetnejši. Zadnja leta sem se prav zaradi vedno večje gneče na vodi in ob njej izogibal ribolova na »curku«. Sem pa redno z zidu gledal dol na ribe. Voda spodaj je bila skoraj vsakič videti kot podmorniška baza – na desetine rib ena zraven druge, od zelenik do polmetrskih mren, platnic in še kakšen krap zraven. Omeniti pa moram, da ribe tod niso najbolj ješče. Pogosto smo z zidu lahko opazovali, kako so kolegi ribiči metali trnek točno mednje, pa se nobena ni pritaknila vabe.

Za začetek poletnih počitnic sem se odločil fanta prvič peljati na izliv Gradaščice na ribolov. Dan državnosti sem izbral v upanju, da bo večina ljudi na morju ali kje drugje na dopustu in v Ljubljani ter na Ljubljani ne bo gneče. Tak je bil vsaj načrt. Okoli desetih zjutraj smo se odpravili proti lovnemu mestu, fanta pa sem že v avtu pripravljaj, da bo tam morda toliko ljudi, da ne bomo mogli loviti. Ko smo prišli do Trnovega, sta me fanta počakala v avtu, sam pa sem šel k vodi pogledat, kakšno je stanje. Spodaj je bilo že nekaj ljudi, med njimi tudi ena ribička! »Naši so,« sem rekel fantoma, »gremo loviti!« Ob vodi je bilo nekaj ljudi (zasedba je bila kar podobna tisti, ki je bila tam 20 let nazaj). Na vprašanje, ali so imeli kaj uspeha, je ribiška kolegica odgovorila, da je ujela eno mreno. Fanta sta začela z meti, po nekaj minutah pa sem Filipa vprašal, če posodi palico za nekaj metov. Že pri prvem se je plovec potopil, zategnil sem in na trnku je bila precej velika riba. Priznam, bil sem kar ponosen sam nase – prvi met »na curku« po 25 letih in takoj riba. Kakšno minuto sem se boril z njo, ko je iz ozadja Ivek (član naše ribiške družine, ki nam je delal družbo) predlagal, naj dam palico nemu od fantov. Sprva nisem bil za, a kmalu se je z mreno boril Filip. Slo mu je precej dobro (čeprav se je riba zapletla še v laks, ki ga sosed ni pravočasno potegnil iz vode), jaz pa sem zraven stal s sakom. Vse dokler ni Tim predlagal, da bi sak dal njemu, jaz pa bi vzel fotoaparata. In tako sta fanta pričakovala prvo ribo novega lovnega mesta. Šlo je za precej lepo in borbeno mreno, ki pa je vseeno prišla do saka. A vanj ne. Malo nerodnosti v zaključnih trenutkih boja (sak je udaril ob napet laks, ki je počil) in mrena je zbežala. Ko sem pozneje ribičko vprašal, ali je bila naša mrena večja od njene, je rekla: »Seveda ne, moja je bila večja! A je tako, Ivek?« »Ne vem, njihove nisem uspel zmerit, se je laks strgal,« je diplomatsko odgovoril Ivek.

Pozneje smo ujeli še nekaj rdeček, pisancev in zelenik, druge pa se niso bile zainteresirane. Fanta sta se izmenjevala pri opazovanju rib z zidu.

Ščuka, dolga 77 centimetrov, ki sem jo ujel na toast v neposredni bližini centra Ljubljane. S Timom sva se spraševala, kakšna mora biti šele riba, ki je teje odgriznila del repa. Foto: T. D. Dominik.

Bilo jih je kar precej, tudi kakšen krap nas je prišel pogledat, a zagrizel je le še drobiž. Ko je ribička rekla: »Štef, to ni več zame« in sta pospravila, smo kmalu sledili tudi mi. Ostal nam je spomin, kaj bi lahko bilo, a nova priložnost je čakala že naslednje jutro.

V soboto zjutraj sva šla loviti le midva s Timom. Filipa je namreč čakalo državno prvenstvo v skokih. Tokrat sva do Gradaščice prišla bolj zgodaj. Prejšnji dan smo posumili, da so se ribe začele umikati tudi zaradi hrupa, ki so ga povzročale ladjice in druga plovila na Ljubljani. Le nekaj minut po začetku je Tim imel prvo ribo na trnku. Nekaj minut pozneje je bila zunaj lepa platnica, velika malenkost manj kot 30 centimetrov. Vmes sta naju prišla pogledat še Ermin in Ivo, iz naše ribiške družine, in kakšnih 15 minut za tem, ko je Ivo odkolesaril naprej, se je potopil še moj plovec. Zategnil sem in riba se je potopila. Precej ukrivljena palica je dala Timu vedeti, da imam na trnku nekaj velikega. Na vprašanje, kaj sem ujel, sem rekel: »Ne vem, verjetno mreno ali pa je morda krap, bova videla.« In res se je čez kakšno minuto prikazal obris ribe, zelo podoben takšnemu, kot ga ima mrena. Riba je pobegnila v globino, ko pa sem jo znova pripeljal bližje gladini, sva oba hkrati zavpila: »ŠČUKA!! Nezgredljive repne plavuti so nama izdale, da je na majhen trnek, na katerem je bil kos polnozrnatega toasta, prišla precej lepa ščuka. Kar naenkrat je stvar postala precej resnejša. Lovil sem namreč s palico match, glavnim laksom 0,18 ter predvrnico 0,14. Že drugič v nekaj mesecih mi je na identično opremo prišla ščuka – prej na Malem grabnu, ko sta bili za vabo zrne koruze, sedaj pa na kos polnozrnatega toasta. Seveda mi je srce začelo biti veliko hitreje, kajti ščuka je bila precej velika in zelo borbeno, tako da mi ni preostalo drugega, kot da sem držal palico, poslušal, kako »poje« rola in upal, da bo riba ostala na trnku. Medtem ko sem čakal in upal, je Tim pobral sak in v pričakovanju skakal okoli, kdaj bo lahko zajel ščuko. Nekajkrat se je, da bi imel boljši pogled nad situacijo, prerinil predme in z glavo opletal nevarno blizu zvite palice. »Tim, umakni se in ne hodi mi pred palico, da ne bo tako kot je bilo včeraj, ko je počil laks in je riba pobegnila zaradi udarca s sakom,« sem ga opozoril. Ni trajalo dolgo, ko se je znova znašel tik pred palico in kmalu znova. Boj je trajal, ščuka je vztrajno bežala v globino in Tim je še enkrat pritekkel in se postavil nekaj centimetrov od napetega laksa: »TIM, ŠE ENKRAT SE POSTAVIŠ PRED PALICO, PA TE BOM SKUPAJ S SAKOM VRGEL V VODO!« sem zavpil ves napet. Umaknil se je na stran, a grožnja ni povsem zalegla, saj je bil kakšno minuto pozneje znova spredaj. »Tim, ne morem ti povedat, kako sem živčen,« sem priznal. »Jaz tudi ati,« je odgovoril s

Gramski plovec, 0,18 glavni laks ter 0,14 predvez so bili dovolj, da so premagali že drugo ščuko zapovrstjo.

Tim s svojo največjo platnico doslej.

Nekaj trenutkov, preden je sak udaril po laksu in polmeterska mrena je pobegnila.

Stara »garda« v ozadju in sveže ribiške sile v ospredju fotografije.

Kjer se Gradaščica zliva v Ljubljanico, je precej hranil in veliko rib in kjer je veliko rib, je veliko tudi ribičev.

sakom v roki. Res sva si želela, da bi nama uspelo ščuko pripeljati v sak. In po približno 15 minutah je kazalo, da nama bo uspelo. Ribom sem imel na površini, peljal sem jo proti mreži, za katero je skrbel Tim, in ko je bila ščuka tik nad sakom, je fant zamudil, dvignil le zadnji del ribe, ki se je znova odrinila v globljo vodo. Tako blizu, a vseeno tako daleč ... »Pa je šla ... Imela sva priložnost in sedaj nama bo pobegnila,« sem rekel, vdan v usodo. V tistem trenutku sem bil povsem prepričan, da bo obveljalo, da se priložnost zamujena ne vrne nobena in da bom izgubil tudi drugo ščuko, ki mi je prišla na to palico. Imela pa sva nekaj sreče v nesreči: riba se je namreč vsakič odrinila v globoko vodo, niti enkrat pa ni skočila ven, kar bi od ščuke lahko pričakoval. Tako tanka ribiška vrstica ščukinega skoka in opletanja z glavo najverjetneje ne bi zdržala. In boj je trajal.

Kakšnih 25 minut po začetku se je riba znova bližala saku. »Tim, pazi sedaj, glej da jo zajameš,« so bila še zadnja navodila. In jo je! Laks je zdržal, ščuka je bila najina. Ko sva jo dvignila iz vode, sva se oba usedla za nekaj trenutkov in se nato posvetila najinemu plenu. Najprej me je zanimalo, kako je bila ščuka ujeta – trnek je bil globoko v ustih, v bližini škrg in res, neverjetno, da se tanka predvrstica ni niti enkrat dotaknila zob. Nato sva jo izmerila: 77 centimetrov je merila; kdo bi si mislil, moja najuspešnejša palica za lov na ščuke je dolga skoraj štiri metre. S Timom sva se šalila, da se bom na naslednjo ščukijado prijavil kar s to palico in gramskim plovcem, kajti kombinacija se je že večkrat izkazala za dobitno.

»Jo bova vzela za dedija?« Je zanimalo Tima. Odgovoril sem mu z novim vprašanjem: »Na kaj je dovoljeno loviti ščuko?« »Na umetno vaba,« je pravilno odgovoril. »In kruh ni umetna vaba.« Ne trdim, da se vedno upoštevala vsa pravila, a to sva. Ščuko sva fotografirala, potem pa s pomočjo saka vrnila v Ljubljanico.

Nadaljevala sva z ribolovom, polna upanja – ujela sva namreč plenilko in sedaj se lahko manjše ribe brez strahu prehranjujejo. Vsaj tako sva mislila. Ujela sva še nekaj ribjega drobiža ter manjšega klena (ki ga je Tim opazil z zidu dol in potem hitel metat vabo na pravo mesto), to pa je bilo vse. A četudi ne bi ujela nič več, bi

šla domov z velikanskim nasmehom! Tim je ujel svojo največjo platnico, jaz pa svojo največjo ščuko – na kos toasta.

Izliv Gradaščice v Ljubljanico se je tudi po dveh desetletjih izkazal za izjemen ribolovni prostor in tokrat gotovo ne bo trajalo tako dolgo, preden se bomo znova vrnili tja.

Blaž Dominik

RIBIŠKA TRGOVINA ERINOX
Very Carpy Baits
 TEL.: 031 497 724 / 02 522 30 01
 E-MAIL: INFO@VCB.SI

VERY CARPY BAITS

VCB BOILJI IN DODATKI

RADGONSKA CESTA 4, 9252 RADENCI

WESTIN®
 SCANDINAVIA

www.vcb.si

SOCIALNA OMREŽJA IN MUHARJENJE

Pred nekaj desetletji, točneje v decembru 1997, ko sem s pomočjo medmrežja prvič prišel v neposredni stik z muharji s praktično vsega sveta, si niti v sanjah nisem predstavljal, kakšen bo vpliv teh povezav in kako bodo spremenile razvoj muharjenja in z njim povezanih dejavnosti. Vsekakor v svoji nevednosti nisem bil edini, saj med nami praktično ni bilo nikogar, ki bi lahko že takrat predvidel neverjeten razvoj tehnologije, pojav socialnih omrežij in njihov vpliv na zdajšnja družbo.

Ze samo dejstvo, da lahko na primer postavimo vprašanje nekemu na Novi Zelandiji in nemudoma dobimo tudi njegov odgovor, se nam je zdelo precej neverjetno in nekakšen vrhunec v komunikaciji. Obenem je večina komunikacij potekala na dokaj osebni ravni, med dvema osebam, redko so bile udeležene že manjše skupine, s podobnimi pogledi in interesi. V dobrih dveh desetletjih pa je družba s tehnološkim razvojem doživela pravo eksplozijo, ki je, kot na vseh drugih področjih, neizogibno zarezala tudi v svet muharjenja. Klasična mesta za ribiško druženje so zamenjali ekrani računalnikov in mobilnih telefonov, trgovine bolj ali manj samevajo, članstva društev upadajo, fizičnega druženja je vse manj in praktično celotno dogajanje se seli na medmrežje. To pa je za marsikoga povsem novo okolje, s svojimi pozitivnimi in negativnimi vplivi, katerih se marsikdo ne zaveda, dokler jih ne izkusi na svoji koži.

V zadnjem času, posebno zaznamovanem s svetovnimi zdravstvenimi izzivi, sem na temo muharjenja in socialnim omrežij zasledil precej komentarjev in člankov, ki so si bili precej nasprotujoči. Lahko najdemo vse od pozitivnih do izrazito negativnih komentarjev, praktično vsi pa so tudi smiselno utemeljeni. Hudomušno bi lahko napisali, da je pogled na to problematiko v neposredni povezavi s starostjo pisca, v čemer je verjetno tudi nekaj resnice, vsekakor pa lahko takoj ugotovimo, da se srečujemo s tako dobrimi kot tudi slabimi lastnostmi, ki se jim preprosto ne moremo izogniti.

Z vidika nekoga, ki potrebuje čim več informacij in se z muharjenjem šele srečuje, lahko takoj ugotovimo, da so socialna omrežja pravi zaklad, saj lahko dobesedno v trenutku pridobi podatke, ki mu lahko prihranijo ogromno časa in sredstev že s samo pravilno izbiro začetniške opreme. Prva težava je rešena in lahko se posveti drugi, ki se imenuje »kam«. V eni sami uri lahko prav tako pridobi najbolj sveže informacije in če še ni sprejel enega od nasvetov, mu ostane le še odločitev. Tudi na vprašanje »kako« lahko prav tako najde odgovor s povezavo na kratek videoposnetek, kjer že nekdo natančno prikazuje, kako se stvari streže, po možnosti ravno na izbranem revirju. Če nadaljujem s teoretičnim nadaljevanjem zgodbe našega začetnika(ce), lahko iz resničnih pričevanj povem, da velikokrat namesto srečnega nadaljevanja nadobudnež presenečeno ugotovi, da je dopisno (samo) učenje muharskih metov lahko zelo zahtevna zadeva. Da je nekaj osnovnih veščin, kot je sestavljanje opreme in osnovni vozli, prav tako treba predhodno osvojiti, ker brez tega ne gre. In nenazadnje, da ni on edini, ki je pozorno prebral navodila, kam naj se odpravi, saj so bila praktično vsa dostopna mesta na omenjeni lokaciji zasedena. Marsikdo se ne zaveda, da je objava na odprtih socialnih omrežjih vidna praktično vsem. Število zainteresiranih za določeno temo gre lahko v tisoče in tega se je treba zavedati v prvi vrsti. Za podatke, ki jih dobimo na omrežjih, smo največkrat žrtvovali podatke o sebi, če jih pač delimo. To je naša cena, ki jo plačujemo. Sama številčnost skupin pa ima tudi dobre strani. Lahko se angažirajo množice in na primer preprečijo določene aktivnosti, ki bi lahko vplivale na naše okolje, revirje, vodna telesa ali karkoli. V številčnosti je moč, ki si je posameznik ne predstavlja.

V očeh starejših uporabnikov lahko na drugi strani opazimo negativen odnos do brezglavega razsipanja s podatki, do katerih so nekateri od njih prišli s precej truda in vloženega časa. Zdi se jim nekakšna razprodaja dragocenih izkušenj z negativnimi posledicami na koncu prav za vsakogar. Ne poznam praktično nikogar, ki bi mu bilo všeč muharjenje v nepopisni gneči ali pa na predelih, kjer je zaradi

velikega ribolovnega pritiska postalo muharjenje izredno zahtevno. Če pošteno pomislimo, dandanes nezahtevnih muharskih revirjev pri nas praktično ni več, kar je verjetno prav tako rezultat nenehnih objav na socialnih omrežjih in želje po takojšnjem uspehu. K sreči se muharji po svojih željah in preferencah med seboj precej razlikujejo in še vedno so mesta, ki so nekaterim pogodu, drugim pa ne in obratno.

Socialna omrežja in medmrežje na splošno so postala tudi pravi poligon različnih »vplivnežev«, ki s prikritim ali agresivnim oglaševanjem vsiljujejo svoje poglede (ki so nemalokrat plačljivi) in poizkušajo vplivati na naše nakupovalne odločitve. Predvsem mlajši in bolj dovzetni muharji lahko hitro podležejo takemu načinu oglaševanja in kanček zdrave pameti je pri tem tudi dobrodošel. Predvsem zaupajmo lastnim izkušnjam. Predvsem v vrhu epidemije je cvetela trgovina inštrukcij na različnih video platformah. Lahko smo si izbrali tako temo kot učitelja in bili neposredno v živo deležni inštrukcij, o katerih smo lahko pred desetletji samo sanjali, in to od svetovnih avtoritet. Slednje se mi zdi z vidika muharjenja ena večjih prednosti socialnih omrežij.

Kot povsod je tudi pri muharjenju določena manjšina tistih, ki igro vodijo, in ogromno večino preostalih, ki sledijo. Razmislimo, ali nam je res najbolj všeč tam, kjer lovijo vsi drugi? Ali resnično potrebujemo opremo, ki je všeč nekemu drugemu? Ali je res vredno fotografirati in objaviti prav vsak naš ulov? Bomo zato vredni več v očeh drugih, ali ne gre zgolj za željo po nabiranju všečkov in samopotrditev? Že samo to, kako držimo ribo, marsikomu v spletnem okolju nikakor ne bo všeč, zato razmislimo, ali je vredno. Odgovori lahko le vsak sam. Še vedno menim, da je glavna naloga omrežij neposredna povezava z ljudmi, ki jih tako ali drugače poznamo in jim tudi zaupamo in vedno se razveselim srečanj z ekipo, s katero smo daljnega 1997. prek kričočih modemov čakali na prenos fotografij muh prek celin in se dogovarjali za srečanja. Vsi po vrsti so namreč čudoviti ljudje, tako na računalniku kot v živo. Hvaležen sem jim za gostoljubje na njihovih rekah in brez njih ne bi videl marsičesa, kar je običajnim turistom v njihovih krajih skrito. Ravno tako tudi mnogi med njimi verjetno ne bi nikoli videli delcev Slovenije, ki jih poznamo bolj ali manj samo muharji. Moje izkušnje so zato pozitivne. Omrežja so, kot smo omenili, lahko močno orožje oglaševalcev in poligoni različnih iskalcev pozornosti, s pametno mero razuma pa lahko čudovita povezava za izmenjavo mnenj in izkušenj s somišljeniki po Sloveniji in svetu.

Tomaž Modic

BABUŠKE Z OMAKO TAHINI IN KRAPOVI KOTLETI S KAPRAMI, BALZAMIČNIM KISOM IN BELIM VINOM

Po dolgem času smo se ponovno zbrali v ribiškem domu Ribiškega društva Rače v prijetnem okolju Račkega ribnika. Tako smo spet lahko v živo pripravili štiri okusne jedi, ki vam jih bomo predstavili v septembrskem in oktobrskem Ribiču.

Ponovno smo se prepričali, da je mogoče iz babušk in krapov pripraviti zelo okusne ribje jedi. Tokrat vam bo Gojko zaupal recept za pripravo babuške z omako tahini in krapovih kotletov s kaprami, balzamičnim kisom in belim vinom.

Babuške z omako tahini

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 4 babuške po 30 do 40 dag
- 25 dag moke
- 20 dag paste tahini (kupite jo lahko v živilskih trgovinah na oddelku jedi za vegetarijance)
- 0,5 l kisle smetane
- sok ene limone
- lupina polovice neškropljene limone
- 0,5 l olja
- sol
- poper

Za pripravo premaza za trebušno votlino ribe potrebujemo še:

- 5 dag česna
- šopek peteršilja
- 1 do 2 sveža feferona
- 6 dag kaper
- 5 dag naribanega parmezana
- olje po potrebi

Iz naštetih sestavin naredimo premaz, ki mora biti gost, po potrebi mu lahko dodamo še malo drobtin. Jed prihaja iz severne Afrike. Babuške očistimo, posolimo in pokapamo z limoninim sokom in jih damo marinirati za eno uro v hladilnik. V ponev damo olje, da se segreje, potem na njem popečemo babuške, ki smo jih poprej povaljali v moki, da dobijo lepo rumeno barvo. Ko so popečene, jih v trebušnem delu znotraj premažemo z

Babuške z omako tahini

Krapovi kotleti s kaprami, balzamičnim kisom in belim vinom

omako, ki smo jo pripravili. Potem vse prelijemo z omako tahini, ki jo pripravimo tako, da pasto tahini zmešamo s kislom smetano, popopravimo, po potrebi posolimo. Postavimo v segreto pečico in pečemo na temperaturi 200 stopinj 10 do 15 minut. Zraven postrežemo pečen krompir. Ob jedi priporočamo rose suho vino.

Krapovi kotleti s kaprami, balzamičnim kisom in belim vinom

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,2 kg kotletoev krapa
- 20 dag koruzne moke
- 10 dag masla
- 1 dl balzamičnega kisa
- 2 dl oljčnega olja
- 12 dag kaper
- šopek peteršilja
- sok in lupino ene neškropljene limone
- 2 dl belega suhega vina
- vejico rožmarina
- sol
- poper

Krape očistimo in narežemo na kotlete, posolimo, popopravimo in pokapamo z limoninim sokom. Potem jih povaljamo v koruzni moki in damo peči na razgreto oljčno olje. Ko so kotleti pečeni, jih postavimo na stran. Na preostalem olju malo podušimo krape in dodamo balzamični kis, belo vino, sesekljan peteršilj ter vejico rožmarina. Malo povremo in dodamo hladno maslo ter odstavimo z ognja. Na krožnik damo omako in nanjo položimo pečen kotlet. Zraven postrežemo kuhan krompir ali kuhano zelenjavo, lepo se poda tudi kuhan brokoli.

Ob jedi priporočamo cviček ali lažje rdeče suho vino.

Borut Jerše

Jesen trka na vrata. Foto: B. Dominik